QUOD DEUS OPTIMUS MAXIMUS FE-
LIX FAUSTUMQUE ESSE VELIT,

Decreto & Autoritate Ampliſs. JCtorum Ordinis,
in florentiſſima Electorali Academia Wittebergenſi

DISPUTATIONEM HANC INAUGURALEM,

AD

Celebrem & Famoſam Practicam

L. Diffamari 5. C. de Ingenuis manumiſsis,

SUB PRÆSIDIO

GOTTFRIDI REUTTERI, D.

& Profeſſoris Publici, Curiæ Provincialis, ac Facultatis Juridicæ Witeberg. Aſſeſſoris, nec non Illuſtriſſimarum Viduarum Elect. Saxon. in Lichtenburg: & Anhald. in Coswig. Conſiliarii &c. Præceptoris ac Promotoris ſui ætatem colendi,

Pro ſummo in utroq; jure gradu & privilegiis conſequendis

Publicè proponit

CHRISTOPHORUS VVACKE Numburg.

Ad diem VII. Januarii, Anno O. R.

M DC XXX.

In Auditorio majori, horis ante: & pomeridianis.

Witteberga, Typis Hæred. SALOM. AUERBACH, Acad. Typogr.

Digitized by Google

Digitized by Google

In Nomine Domini noſtri JESU

CHRISTI.

L. Diffamari 5. C. de ingenuis manumiſſis.

DIffamari ſtatum ingenuorum, ſeu errore, ſeu malignitate quorundam, periniquum eſt: præſertim cum affirmes, diu præſidem unum atque alterum interpellatum à te, vocitaſſe diverſam partem, ut contradictionem faceret, ſi defenſionibus ſuis confideret. Unde conſtat, meritò Rectorem provinciæ commotum, allegationibus tuis ſententiam dediſſe, ne de cætero inquietudinem ſuſtineres. Si igitur adhuc diverſa pars perſeverat in eadem obſtinatione: aditus præſes provinciæ ab injuria temperari præcipiet. Dat: Prid: Non:

THESIS I.

LEgem Diffamari 5. C. de ingenuis manumiſs: primitus intra curtos limites fuiſſe conſtitutam, & ad cauſam ſtatus ingenuitatis accommodatam, qua ingenuo, qui ab alio de ſtatu ſuo diffamatus erat, obſervato juris ordine, *in l. circa 14. ff. de probat. & demonſt. & l. cui neceßitas 39. ff. de liber. cauſa,* præſcripto, ingenuitatem ſuam tueri permittebatur, rectè Giphan. *ad h. l.* & Anton. Faber. *de error. pragmat. decad. 51. error. 1. & 2.* aſſerunt. Id quod etiam Blarer: *in repetit. h. l. in præfat. ad Le-*

Digitized by Google

Borem, & c.12. n. 8. Georg. Mundius, *de diffamat. earumq́ remediis, c.4. n.53.* & alii, negare non poſſunt; Veritate igitur theoreticâ diligentiùs inſpectâ, errare videntur Gloſſographi & cum alleg Blarer. & Georg. Mund. Dd. communiter, dum hanc L. ad omnes cauſas & lites extendunt, & Impp. Diocletianum & Maximianum Jus Novum, & remedium exquiſitiſſimum, contra quasvis malorum hominum venenatas diffamationes, quibus vel famæ, vel dignitati, vel bonis ac poſſeſſionibus noceri poſſit, in illa conſtituiſſe clamitant & contendunt. Cùm tamen in caſu *L. noſt.* Diffamatus Creſcens, non novam aliquam & antea incognitam actionem inſtituerit, ſed contra diffamantem, actione in rem præjudiciali contraria egerit; videlicet, quod ipſum in ſua ingenuitatis poſſeſſione turbaverit, & libertinum ſuum eſſe divulgaverit, qui tamen diffamanti nullo libertinitatis vinculo obſtrictus eſſet; Imploravit igitur officium Præſidis & petiit, ut ſe ingenuum declaret, & diffamantem, ne de cætero tanquam libertinum ſuum inquietet, ſed ut pro ingenuo gerere patiatur, per ſententiam condemnet. Formula libelli hujus actionis, in terminis poteſt videri, *in append. praxis aureæ* Joan. Petr. de Ferrar. Papienſ. *ex praxi* Petr. Jacob. *rubr. 28. fol.* (mihi) *1187.* Ad hanc diffamati petitionem, Præſes, vocatâ quidem, non tamen comparente diverſâ parte, auditis diffamati allegationibus, tandem ſecundum doctrinam JCti Ulpian. *in d. l. circa 14. ff. de probat.* & Pauli *in d. l. cui neceſſitas 39. ff. de liber. cauſ.* ſententiam pro Creſcente dedit, ne de cætero inquietudinem ſuſtineret. Giphan. & Anton. Faber, *all. loc.*

II.

Ex hoc interpretum errore, alii quam plurimi paulatim effluxerunt, ita, ut verus hujus legis ſenſus, ferè in totum perverſus, & multa in praxi hodierna, à veteri Jurisprudentia, & mentibus Impp. Diocletiani & Maximiani aliena, introducta ſint, de quibus etiam Blarer. *in repet. hujus L. noſt. in argum. n.6.* (qui tamen veros errores nequaquam agnovit) conqueritur, & fateri cogitur Remedium *L. noſt.* in Romani Imperii Judiciis, à qui-

à quibusdam legulejis ac vet[illegible] ſubdolè perverti paulatim, ac in abuſu[illegible]ueri cœptum eſſe: Quos tamen abuſus, ipſe Blarer. cu[illegible] communi Dd. ſchola, quo ad theoreticam veritatem, potius [illegible]mulavit, quàm correxit: Erroneum enim eſt, quod ſtatuit [illegible]ctus Blarer. *ad h. l. d. in loc.* & cum eo Gothofr. *ad eand. L.* Oldend. *ibid. n.12. & 16.* Gail. *1. obſ. 9. n.4. & 5.* Mynſing. *cent. 3. obſ. 78. n.2. & alii ab his alleg.* Diffamantem vigore *hujus legis* ad agendum & accuſandum compelli poſſe, contra juris regulam *in l. unic. C. ut invitus nemo agere vel accuſ. cogat.* Impp. enim in *hac L. noſt.* non id volunt, ut ille, qui ſtatum ingenui hominis diffamavit, eumq́; libertinum ſuum eſſe jactitavit, invitus agere, & ingenuum illum, in libertinitatem vindicare teneatur, ſed ut agenti Ingenuo, ſi contradicendi cauſam haberet, & defenſionibus ſuis confideret, contradicere cogatur. Id quod expreſſa verba *L. noſt.* ibi. *ut contradictionem faceret, &c.* ſufficienter demonſtrant. Anton. Fab. *lib. 19. conject. c. 20.*

III.

Ex quo ulterius pullulavit, quod Diffamantem Actorem, & Diffamatum Reum eſſe contendunt. Covarr. *lib. 1. variar. reſol. c. 18. n. 4.* Weſemb *conſ. 96. n. 3. & ſeq.* Cacheran. *deciſ. 151. n. 4.* Schurff. *cent. 3. conſil. 15. n. 19.* Gail. *d. obſerv. 9. n. 3. & 7.* Mynſing. *cent. 6. obſ. 90. n. 3.* Blarer. *ad h. l. noſt. cap. 4. n. 2. & ſeqq.* Cagnol. *ad eand. n. 9.* Oldend. *ibid. n. 9. & alii.* Cum tamen Rei ſit contradicere, & defenſionibus ſuis uti, non Actoris: Actor intendit, Reus defendit; & Actoris intentio nil niſi actio eſt, Rei defenſio, nil niſi exceptio. Anton. Faber. *d. lib. 19. conject. c. 20.* Item, quod diffamati Judicem adeundum eſſe ſtatuunt, propter regulam, quod Actor forum Rei ſequi debeat. *l. 2. C. de Juriſdict. omnium Jud. c. 5. c. 8. X. de foro compet. Dd. ſup. alleg.* Nam & ex veteribus Interpretibus quidam hunc errorem agnoverunt, & potius Diffamantis, quàm Diffamati Judicem in judicio diffamatorio competentem eſſe ſtatuerunt, de quibus videatur Cagnol. *ad h. l. noſt. n. 9.* Sed hujus erroris introducendi non mi-

Digitized by Google

nima vid [illegible] …uographi non conſideraverint, ſtar [illegible] …anteum apud majores judices, extra ordinariâ cognitione expediri, nec judices pedaneos ſolito judiciorum ordine de illis cognoſcere, vel pronunciare potuiſſe. *l.32. §.7. ff. de recept. qui arbit. recep. l. 2. C. de pedan. judic.* Anton. Faber. *d. lib. 49. conjectur. c. ult.* Qui quidem omnes, ut & alii circa *h. L.* introducti errores, quo ad veritatem theoreticam ex *hac L.* minimè probari poſſunt; Interim tamen communi Dd. & pragmaticorum interpretatione & opinione in foro & praxi ita recepti & approbati ſunt, ut jam reſpectu *hujus L. diffamari*, non amplius quid in theoria verum, ſed quid in praxi & foro receptum, attendere neceſſe ſit.

IV.

Quapropter materiam *iſtius L. diffamari 5.* poſthabitis theoriæ ſubtilitatibus; uti ab Interpretibus & communi Dd. opinione introducta, in comitiis Imperialibus, & in Camera approbata, & hodiernis temporibus adhuc in viridi obſervantia eſt, ex Practicis hujus ſeculi celebrioribus tractare, ordinemq; ac viam in hoc Judicio rectè procedendi percurrere, & breviter, Quid & Quale remedium *hujus L.* ſit? Quibus & contra Quos? Item Quibus ex cauſis competat? quis Actor, Reus & Judex ſit? Item de ſupplicatione pro impetrando proceſſu; Diffamationis ſummaria probatione, Citatione & termino, Diffamantis comparitione; ejusdem contumacia & contumaciæ accuſatione, &c. Et de aliis ad hunc proceſſum neceſſariis, uſque ad ſententiam, & remedia ejus ſuſpenſiva, videlicet Appellationis, Leuterationis, Actorum Reviſionis & Nullitatis, quædam adjicere placuit.

V.

Multis autem & quam plurimis egregiis Encomiis, remedium *L. noſtra* à pragmaticis hinc inde adornatur; Et quidem ſecundum hodiernum uſum (qui tamen à Giphanio *ad h. l.* verus abuſus dicitur) non immeritò. Vocatur enim hæc lex omnium legum Romanarum excellentiſſima ac ampliſſima à

Bla-

Blaref. in Epiſt. nuncupat. Celeberrima, à Gualter. Gymnic. *in epiſtola dedicat. ad d. Blarer.* Quæ non in ſchola nata ſit, ſed in curia & in foro, ut bonis perfugium ac portus, & adverſus quoscunq; improbos diffamatores teli vice eſſet, ab eod. Blar. *in prolegom. ad h. l. n. 2.* Everriculum omnium mendaciorum à Marquard. Freher. *de Fama lib. 2. cap. 17. n. 3. & lib. 2. de exiſtimatione, c. 9. n. 18.* Remedium exquiſitiſſimum & præſentiſſimum à Blarer. *in præfat. ad Lector.* Ad conſervandam hanc communitatem generis humani ſummè neceſſarium, ab eod. Blarer. *in arg. l. noſtr. n. 6.* Latiſſimum, ab eod. *cap. 6. n. 67.* habens ſummas ac ampliſſimas rationes, tam publicam utilitatem, quam privatorum ſalutem reſpicientes, *eod.* & tam generales & principaliſſimas; ut in iis non minima univerſi juris fundamenta jacta conſpiciantur, *eod. n. 77.* Quo exiſtimationi & famæ bonæ ex parte conſulatur, ab eod. *cap. 12. n. 3.* Contra diffamationes ac mendacia famæ conſtitutum. *eod.* Optimum auxilium, quo quis & ſibi & ſuis conſulere & Reipublicæ honeſtum ſubditum, patriæ bonum civem, & locupletem virum conſervare poſſit, à Georg. Mund. *in tr. de diffamat. earumq; remed. c. 6 n. 27* Cujus finis ſit nobiliſſimus & optimus, ab eod. *cap. 6. n. 52.* Et cujus effectus præſtantiſſimus ac latiſſimus ab eod. *d. in loc. n. 53.* Uberrimum juris remedium, omnibus malignitatibus, erroribus & inquietudinibus occurrens, ab eod. Mund. *c. 1. n. 32. & in proœm. n. 11.* Ubi propter difficultatem, utilitatem & dignitatem, huic remedio, quod de tota in integrum reſtitutionis materia gloriatur Ulpianus, *in l. utilitas. 1. ff. de reſtitut. in integr.* jure accommodandum exiſtimat. *n. 13.*

VI.

Quale verò remedium ſit, quod diffamato *ex L. noſtr.* competit, inter Dd. non convenit: Vult namque Blarer. *ad h. l. cap. 4 num. 4.* quod quidem Imploratio officii Judicis ſit, ex eo, quod verba legis tantùm ad Judicem dirigantur, ſecundum Bartol. *in l. 3. ff. de aliment. legat.* Propriè tamen & rectè dici poſſit, diffamatum Condictione *ex lege diffamari* experiri, idq; ad aliarum quodammodo actionum & condictionum ſimilitudinem, ut ita hîc Condictione ex lege agi, ſimul-

Digitized by Google

ſimulq; officium judicis invocari poſſit; Et hoc ex verbis & mente *L. noſt.* manifeſtum ac clarum eſſe putat: Treutl. verò ex remedio *hujus L.* Condictionem ex Lege competere ſimpliciter affirmat, *vol.1.diſput.23.th 1.lit.D.* cui conſentire videtur alleg. Blarer. ſibi contrarius *ad h.l. in legit.verbor.explicat.n.2. & cap.12.n.1. verſ. & hinc etiam fit. &c.* Verùm, ſi caſum *L. noſt.* conſideramus, apparet, quod ibi diffamatus Creſcens, Condictione ex Lege nequaquam egerit, neque agere potuit, tùm, quod *L. noſt.* tunc temporis non fuerit in rerum natura, tùm, quod ſequeretur Creſcentem diffamatum ibi fuiſſe Actorem, *l. unica. ff. de cond. ex lege,* quod tamen Blarer. cum aſſeclis ſuis, *in repet. h. leg. all. c. 4 n.2. & ſeqq.* acriter impugnat: Propterea rectius ſtatuere videtur Anton. Faber. *de error. pragmat. d.dec.51. error.1. in fine.* Creſcentem ibi egiſſe ſolito more, actione præjudiciali, per quam contenditur, an ingenuus quis ſit, an libertinus §. *præjudiciales. Inſt. de action.* quæ non, ut cæteræ actiones per formulam, & apud Judicem pedaneum, ſed extraordinaria cognitione per prætorem ipſum, in urbe, vel per præſidem in provinciis expediebantur, qui tanquam majores judices, ob cauſæ gravitatem, *arg. l.106. l.176.§.1 ff. de R.J.* ſoli de iis cognoſcebant, ac pronunciabant, *ſupr.th.3. l.ult. C.ubi cauſ.ſtat.* Cujac.
R *in parat. l.1. & l.5. C. de ordinar. cognit.* Quando autem reſpectum ad hodiernam communiter approbatam praxin habemus, tunc remedium *L. noſt. diffamari,* ita deſcribi poſſe arbitramur, Quod ſit imploratio officii judicis diffamati, Ut diffamanti, ob factam inquietudinem, causâ cognita, terminum aſſignet, ut is vel agat, vel ab injuſta inquietudine deſiſtat. Weſemb. *conſ.96. n.3. & conſ.149. n.157. vol 3.* Cicheran, *deciſ.151. num.5. 6. & ſeqq.* Schurff. *conſ.103.n.19.cent.3.* Georg. Mund. *d.tr. de diffam. in proœm. n.58. & c. 4. n.29.* Joan. Ferrar. Montan. *in expoſ. proceß. h.l. num.7.*

VII.

Et quamvis inquietudo (quo vocabulo Impp. *in h.l. noſt.* utuntur) propriè dicatur in perſonam. Contard. *ad h.l.c.1.n.ult.*

per l.2.

per. l. 2. C. de carbon. edict. l. devotum 5. C. de metatis & Epidemeticis lib. 12. c. tenor. 10. X. de ſentent. & re jud. ; tamen ex receptâ Dd. opinione remedium *L. noſt.* hodiernis temporibus latiſſimè patet, & omnibus regulariter attribuitur; Hæc enim lex illa eſt, inquit Georg. Mund. quæ & cuivis, ejus beneficium obſervanti, ſtatum ſuum illæſum, famam integram, exiſtimationem ac dignitatem ſalvam, & vitam quoq; interdum ipſam, extra omnem criminis ac diſcriminis aleam ponit, & conſervat. *all. tr. de diffam: earumq; remed. in proœm. n. 27.* Blarer. *cap. 12. ad h. L. noſt. n. 5.* Omnibus igitur, qui vel de ſtatu, vel delicto, vel de crimine, vel de debito, vel aliis quibuscunque famam aut bona concernentibus diffamantur, vel de facto quocunq; moleſtantur, competit. Blar. *c. 2. n. 1. & ſeqq. & Dd. communiter*; modo aliâs in judicio convenire ſive agere & conveniri poſſint. *l. 1. C. qui legit. perſon. ſtandi in jud. hab.*

IIX.

Sed ardua hic inter Dd. ventilatur quæſtio, quid de Bannito, der ſich des Reichs Acht oder Bann iſt / ſtatuendum ſit; An etiam illi competat *hujus L. noſtr.* remedium, ita, ut hic quoquè diffamatus eo uti, & citationem ex illo, contra diffamantem impetrare poſſit? Quod quidem communiter negant. Banniti enim vita omnium offenſioni impunè exponitur, bonaque ejus occupantibus conceduntur. Gail. *lib. 2. de pac. pub. c. 5. n. 12.* Ordin. Cam. *part. 2. tit. 9.* §. So jemand / verſ. ſo bald auch / ibi, ſollen deß / oder derſelben Leib und Gutt / allermänniglichen erlaubet ſeyn / und niemands daran freveln oder verhandeln können oder mögen. Imò pro mortuo habetur. *l. 1. §. 8. ff. de bonor. poſſ. contr. tab.* Succeſſit enim Bannum in locum interdictionis aquæ & ignis, ſicuti Ordinatio Imperii interdicit Eſſen und trincken. *part. 2. tit. 10.* §. und wo er deßhalben *ibi*, oder ſonſten nicht enthalten / hauſen / herbergen / äzen noch trencken &c. Gail. 2. *obſ. 86. n. 9. & de pac. publ. lib. 2. c. 1.* Gœdd. *de contrah. & committ. ſtipul. c. 7. n. 32. & ſeqq.* Et Bannitum, quo ad territorium, in

B quo

quo eſt bannitus, extra protectionem juris communis eſſe, iſt aus den Frieden in Vnfrieden geſetzet / ideoque jus ipſi reddi non debere, notat idem Gœdd. *in conſil. Marpurg: vol. 2. conſ. 28. n. 112. & ſeqq.* Cyn. *in l. 1. C. de natur. liber.* Bald. *in auth. item quacunq; C. de Epiſc. & Cler.* d. Ord. Cam. *part. 2. tit. 9. ibi.* Daß alle Verſchreibungen/Pflicht vnd Bündnüß jhnen zuſtehene / vnd darauff ſie Spruch vnd Förderung haben möchten / gegen dem jenigen/ die jhnen verhafftet weren / ab / vnd todt ſeyn ſollen. Vid. Gœdd. *all. conſ. 28. n. 78. & multis ſeqq.* Joan. Thilem. de Benign. (alias idem Gœdd. uti vocatur à Gylhauſ. *in arbor. Judic. crimin. c. 2. t. 34. §. 7. n. 13.*) *in Apoſpaſm. prodrom. Illuſtr. obſerv. pract. obſ. 21. pag.* (mihi) *16.* Georg. Mund. *d. tract. de diffam. c. 4. n. 139. & ſeqq.*

IX.

Quemadmodum autem remedium *L. noſtra* regulariter omnibus competere ex jam dictis apparet; ita quoque contra omnes regulariter intentatur, qui aliàs à limine judicii non repelluntur, & contra nos agere poſſunt. Georg. Mund. *d. c. 4. n. 121. & ſeqq.* Blarer. *ad h. l. c. 3. n. 6.* Nec gaudent in hoc remedio privilegiatæ perſonæ ſuo ſingulari privilegio. Weſenb. *d. conſ. 96. n. 4.* Quapropter Laicum etiam, vigore hujus remedii perſonam Eccleſiaſticam, ad judicem ſuum ſecularem trahere poſſe, tradit Alexand. *conſil. 103. conſideratis. vol. 5.* Sic etiam in Camera Imperiali à diffamato immediatè ſubjecto, non ſolùm contra mediatè, ſed etiam contra immediatè ſubjectum, quamvis aliàs diffamans privilegio Auſtregarum, vulgò der Außträge/ gaudeat, & vigore iſtius privilegii cauſa principalis non ad Cameram, ſed ad Judices ordinationis, *vid.* Ordin. Camer. *part. 2. tit. 2. 3. & 4.* pertineat, proceſſus & citatio ex hoc remedio impetrari poteſt. Gail. *1. obſ. 12. n. 1.* Quod ultimum tamen intelligendum eſt quo ad judicium diffamatorium tantùm, & quo ad ſtatuendum terminum, intra quem coram judice ordinario diffamans agat, cum comminatione, quod actione non intentatâ, perpetuum ſilentium ipſi impoſitum eſſe debe-

Digitized by Google

debeat. Ordin. Cam. *d. part. 2. t. 25. ibi*, Wo aber der diffamirt, ohne Mittel dem Reich / aber in erſter inſtanz dem CammerGericht nicht vnterworffen / vor dem Richter / dahin die Sache ordentlich gehöret / eine genante Zeit / ſeine Klage vorzubringen / mit dem Anhange / Wann er das nicht thete / daß jhme ein ewig ſtillſchweigen aufferleget ſeyn ſol / angeſetzet / vnd ſonſt vermöge Keyſerl. &c. procediret werden. Gail. *all. obſ. 12. n. 1.* Contra Bannitum tamen remedium *h. l.* de jure non competere verius videtur; Videat. Græværus *concl. 9. conſid. 1. circ. fin. lib. 1.* Hac enim ratione per indirectum ipſi concederetur, quod directò denegatur, & cum jura ſua in judicio agendo proponere non poſſit, fruſtrà decerneretur citatio. Gail. *de pac. publ. lib. 2. c. 11. n. 7. 8. 9. & c. 12. n. 24. & ſeqq. Diſſent.* Georg. Mund. *all. tr. de diffam. c. 4. n. 167.* Blarer. *ad h. l. c. 3. n. 9. Videatur quoq;* Autor deciſ. Cameral. *verbo Bannitus.* Et quod Bannitus citatus ex *L. diffamari*, audiri non debeat, ſed à limine Judicii repellendus ſit, tractat Joan. Gœdd. *all. conſ. 28. n. 118.* Sic etiam contra non diffamantes regulariter non datur. Cagnol. *ad h. l. noſt. n. 14.* absque ſummaria enim diffamationis probatione, proceſſus & citatio ex hac lege non decernitur, *infr. th. 14.* Cum totum hujus remedii fundamentum, in diffamatione, jactatione, gloriatione & traductione aliqua conſiſtat. Mazoll. *conſil. 14. n. 31.* Cothman. *conſ. 50 n. 4. & 5. vol. 3.* Interdum autem caſus evenire poteſt, ut ratione quorundam diffamantium, generale judicium, contra quoscunque jus in aliqua re prætendentes, etiam adhuc tacentes fundetur, uti in concurſu Creditorum, in cauſa Brandenburgk / contra Brandenburgiſche Creditores, in Camera ita obſervatum fuiſſe, teſtatur Gylman. *in Symphor. ſupplicat. part. 1. tit. 9. in exam. proceſſus L. diffamari, n. 10. Videat.* Blarer. *ad h. l. cap. 6. n. 73. & multis ſeqq.* Mund. *in d. tract. c. 5. § 3. n. 181. & ſeqq.*

X.

Nullam vero unquam legem eſſe ſcriptam, quæ plures habeat in natura cauſas, quæq; hiſce corruptis temporibus ma-

Digitized by Google

gis conveniat, dicit Oldend. *ad h.l. noſt. n. 1.* Blarer. *ad eand. n. 5.* Moribus enim remedium *L. noſtr.* ita latiſſimum eſt, ut tàm Civiles quàm Criminales controverſias, Gomez *variar. reſolut. lib. 3. cap. 1. n. 18.* Boer. *deciſ. 255. n. 7.* Marant. *in ſpecul. part. 4. diſtinct. 21. n. 6.* tam reales quàm perſonales injurias. Boer. *d. deciſ.* Gail. *1. obſer. 9. n. 2.* Heig. *part. 1. quæſt. 8.* Matrimoniales quoque, Anton. Gabriel. *comm. concl. lib. 2. de action. concl. 6. n. 10.* Contard. *ad h. l. c. 3. n. 168.* Beuſt. *de jure Connubior. part. 1. c. 32. & aliquot ſeqq.* Et feudales quoque cauſas complectatur. Weſenb. *conſ. 6. n. 22.* Schrader. *tr. de Feud. 2. part. principal. 9. ſect. 14. n 62. pag.* (mihi) 750. Contard. *c. 2. n. ult.* Ita, ut Blarer. *ad. h. leg. cap. 6 n. 68.* hoc remedium ad omnes res, caſus & perſonas extendi poſſe opinatur. Unde etiam fit, ut hoc *L. noſtr.* judicio, nulla alia actionis formula in foro celebrior, communior, atque frequentior exiſtat, quod exindè clarum eſt, quod *hujus L. noſtr.* nomen omnibus hodiè in ore, ac notiſſimum ſit, inquit idem Blarer. *c. 12. n. 1.* Videat. Ripa. *reſpons. 85. n. ult.* Mynſing. *cent. 5. obſerv. 81. n. 2.* Gail. *1. obſ. 9.* Boer. *d. in loc.* Blarer. *in epiſt. nuncup. ad h. l. & c. 2, ferè per tot.* Et quamvis in Ordinatione Cameræ *part. 2. t. 25.* tantùm ad cauſas graviores, vff Friedbrüchiche Schmach/ vnd andere dergleichen Sachen/ quarum exitus ad turbationem pacis ſpectare poteſt, reſtrictum videatur, Kubach. *cent. 3. Illuſtr. quæſt. decur. 10. quæſt. 6.* Blarer. *c. 1. n. 8. verſ. qua quidem legis diffamari, &c.* Attamen reſtrictionem iſtam ſolummodò ad eos caſus, quando diffamatus Juriſdictioni Cameræ, aut immediatè non eſt ſubjectus, aut immediatè quidem, ſed ſpeciali Auſtregarum privilegio exemtus, pertinere verius eſt. Nam quando Diffamatus Cameram in prima inſtantia judicem recognoſcit ordinarium, tunc, non quidem beneficio Ordinationis Cameræ, ſed ex practica juris communis proceſſum *ex hac lege* impetrare poteſt, ob generalitatem textus in Ordin. Cam. *part. 2. tit. 27. ibi.* Daß alle vnd jede Perſonen vnnd Sachen/ die der Keyſerlichen Jurisdiction, ohne Mittel vnterworffen/ vnd durch ſonderbare Außträge oder andere Privilegien, &c.

nicht außgenommen ſin... ...ayſerlichen Cammergerichte vorgenommen vnd gerechtfertiget werden ſollen. Gail, *d. 1. obſerv. 16. n. 9.* ubi pro vocabulo diffamator, diffamatus legendum eſt.

XI.

Omne autem Judicium regulariter conſtituitur tribus perſonis, Actore, Reo & Judice. *c. forus verſ. in omni X de V. S.* Et abſq; hiſce perſonis judicium non datur. Donel. *17. comment. c. 4.* Præſertim Civile; nam quo ad criminale diffitendum non eſt, quod in illo res interdum aliter ſe habeat, & ibi per fictionem Fama loco Accuſatoris eſſe poſſit. *c. qualiter & quando X. de accuſat.* Marant. *part. 2. n. 3.* Quis autem in judicio *L. noſtr. diffamari* Actoris & Rei partes ſuſtineat? & quinam Judex adeundus ſit? inter Dd. non convenit. Quidam enim Diffamatum Actorem & Diffamantem Reum conſtituunt, propterea, quod is dicatur Actor, qui prius ad judicium provocavit, *l. tribus ff. de Judic. & d. c. forus.* Prius autem Diffamatum ad Judicium provocare palam eſt, Decius *conſ. 487. n. 10. & conſ. 686. in fin.* Franciſ. Ripa *reſponſ. lib. 1. cap. 8. n. 7.* Paul. de Caſtr. *in l. in criminali 5. n. 3. circa fin.* Et horum ſententia in hac *L. noſtra* benè fundata eſt. *ſupr. th. 3.* Quidam verò Diffamatum Reum & Diffamantem Actorem eſſe affirmant, propterea, quod Diffamatus in rei veritate non prius provocet, aut Diffamantem in jus vocet, ſed propter diffamationem ſtimulatus veniat, non ut agat, ſed ut ſeipſum conveniendum & defendere paratum offerat. Georg. Mund. *alleg. tr. c. 5. §. 1. n. 10.* Gravett. *Conſil. 182. n. 2.* ubi inquit, ad cognoſcendum quis Actor ſit vel reus, non conſiderandum eſſe, quis in judicium vocatus fuerit, ſed reſpiciendam petitionem & originariam cauſam. Blarer. *c. 4. n. 11. ibid. alleg.* Rectius alii videntur ſentire, qui inter judicium Diffamatorium, in quo de Diffamationis veritate & impoſitione perpetui ſilentij tractatur, & judicium principale, in quo Diffamans intra terminum præfixum actionem principalem inſtituit, & de jure ſuo agit, diſtingvunt, & in illo Diffamatum

Actorem, Diffamantem Reum, [illegible]c verò, Diffamatum Reum, & Diffamantem Actorem eſſe aſſerunt. Gail. *1. obſerv. 11. n. 2.* Boer. *d. decis. 225.* Panòrm. *in cap. in præſentia de probat.* Quirin. Kubach. *illuſtr. quæſt. d. cent. 3. decur. 10. quæſt. 6.* Hæc enim duo Judicia diſtincta & ſeparata eſſe, exindè apparet, quod eoipſo, quando principalis actio inſtituitur, judicium Diffamatorium evaneſcat, *infr. th. 17.* Et quamvis forſan non improbabiliter defendi poſſet, quod etiam quo ad judicium diffamatorium Diffamatus Actor propriè non ſit dicendus, cum agere ſit jus perſequi, quod ſibi debetur, *in prin. Inſt. de action.* diffamatus autem nullum jus ſibi debitum proſequatur, ſed tantùm officium Judicis imploret, *ſupr. th. 5.* Tamen cùm hæc diſtinctio non ſolum in Camera Imperiali recepta & approbata. *d. part. 2. tit. 25. ibi,* So die anſuchende Partey / die in der Hauptſache antwortet / &c. *& in fine,* ſondern die Sache in beyden Puncten / der Diffamation vnd Hauptſache / &c. Sed etiam in foro Saxonico obſervata, ubi poſt inſtitutam actionem principalem, ſententia ita formatur, In Sachen A. Klägers / vnd in judicio principali Beklagtens an einem / B. Beklagten / vnd nunmehr Klägern am andern Theil / &c. meritò eam retinendam eſſe putamus.

XII.

Judex competens in hoc judicio rectè conſtituitur is, cujus Jurisdictioni Diffamatus, tanquam Reus in cauſa principali, ſubjectus eſt. Blarer. *ad h. l. noſt. c. 4. n. 2. & ſeqq.* Gail. *d. obſerv. 9.* Mynſing. *6. obſ. 90.* Alexand. *Conſil. 103. &* Dd. *communiter.* Actor enim tenetur ſequi forum Rei, *per l. f. C. ubi in rem actio. l. juris ordinem C. de jurisd. omniũ Iud.* Jam verò ratione originis & reſpectu cauſæ principalis, quæ magis quam accidentalis attendenda eſt, *arg. l. qui habet, ff. de tutel.* Gravett. *conſ. 182. n. 2.* Diffamatum Reum & Diffamantem Actorem eſſe, apparet *ex th. præced.* Gylman. Symphor. *tom. 1. part. 1. tit. 9. n. 6. & 7.* Et cum Diffamans de re aliqua Diffamatum vel errore, vel malitiâ prius traduxerit, videtur tacitè Diffamati elegiſſe judicem, & id,

de quo

Digitized by Google

de quo eum traduxit, coram illo perſequi voluiſſe. Kubach. *d. cent. 3. decur. 10. quæſt. 6.* Propterea etiam Diffamatum veluti Reum in cauſa principali, omnibus ac ſingulis beneficiis, quę aliis Reis indulta ſunt, & competere poſſunt, frui, & inſtar aliorũ Reorũ quaſcunq; exceptiones ſibi competentes jure opponere poſſe, tradunt Contard. *ad h. l. noſt. c. 5. n. 8.* Cagnol. *ibid. n. 4. & ibi allegat.* Dd. Quemadmodum igitur Reus plures habens judices, non niſi coram ordinario ſuo competente Judice primæ inſtantiæ regulariter conveniri poteſt ac debet; Ita etiam Diffamato Reo licitum non eſt, ut neglecto judice primæ inſtantię, ſtatim ſuperiorem, ad quem per Appellationem demum pervenitur, Dd. *ad tit. C. qu. Imper. inter pupill. &c.* adeat, & ita Diffamantem in ipſius præjudicium privilegio primæ inſtantiæ defraudet. Mund. *all. tract. c. 5. §. 1. n. 53.* Blarer. *d. c. 4. num. 40.* Gylman. *all. loc. n. 9. & 20.* Quo inclinare etiam videtur textus in Ordinat. Cam. *part. 2. tit. 25.* ibi auch dardurch den Parteyen / wieder der Keyſerlichen Mayſt. vnd des Reichs Ordnung / jhr Ordenlich gericht vnd Inſtantz abgeſchnitten vnd entzogen werden. Quod ſi Diffamatus plures judices competentes, qui in juriſdictione pares ſunt, habeat, eo in caſu per præventionem quidem eligere poteſt, quinam Judex in Judicio Diffamatorio terminum ad agendum ſtatuere, aut poſtea diffamanti agere nolenti vel ceſſanti, obſervato proceſſus ordine, perpetuum ſilentium imponere debeat; Diffamans autem, coram eo ipſo Judice actionem quoque principalem præcisè inſtituere non tenetur, ſed ſufficit, modò intra tempus ſibi aſſignatum, actionem in cauſa principali, coram alio diffamati judice competente, intendat. Et ita præventio in Judicio diffamatorio, præjudicium in cauſa principali non parit: Zanger. *de except. part. 2. cap. 13. n. 14. & ſeqq.* Gail. *1. obſerv. 11. n. 3. & ſeqq.* Bern. Grævæus *lib. 1. Concl. pract. 11. n. 3.* Diſſent Blarer. *d. c. 4. num. 40.* Georg. Mund. *d. c. 5. §. 1. n. 36. & ſeqq.* Sic etiam licet in Camera Jurisdictio inter illas quoque perſonas, quæ in prima inſtantia Cameræ ſubjectæ non ſunt, in cauſis fractæ pacis & atro-

cium

Digitized by Google

cium injuriarum, in po: *l. noſt. diffamari* fundata ſit; tamen & hoc non aliter procedit, quâm quo ad Judicium diffamatorium tantûm, ad cognoſcendum videlicet, de veritate traductionis & diffamationis, & quo ad ſtatuendum terminum agendi in Judicio Ordinario (niſi continentia cauſæ aliud ſuadeat, Gylm. *d. tit. 9. in exam. proceſſ. ex l. diffamari. num. 8.*) vel ad imponendum perpetuum ſilentium. *d. tit.* Ordin. Cam. §. wo aber der diffamirt ohne Mittel &c. Diſcuſſo enim puncto diffamationis, cauſa principalis juxta Ordinationem, ad judicem Ordinarium remittitur, ita, ut diffamanti terminus ad agendum coram Judice ordinario ſtatuatur, intra quem ſi actionem principalem non propoſuerit, ad impoſitionem ſilentii, in Camera ad inſtantiam diffamati ulterius proceditur. Joan. Tylem. de Benign. *in prodrom. Illuſtr. pract. Obſerv. 70. pag.* (mihi) 49. Gail. *1. obſerv. 12. n. 1.* Quando verò diffamatus, neque immediatè jurisdictioni Cameræ eſt ſubjectus, neque cauſa ſui natura eo ſpectat, tunc Jurisdictio non eſt fundata, & proceſſus non decernitur. *d. tit. 25.* Ordin. Cam. §. Wo aber der diffamat. &c.

XIII.

Cum autem Judex, niſi rogatus, officium ſuum interponere non ſoleat. *l. ut fundus ff. commun. dividund. l. 4. §. hoc autem judicium, ff. de damno infect.* Et ipſi, antequam proceſſum & citationem decernat, prius de facto conſtare debeat, Mindan. *1. de proceſſ. 1. n. 6.* Primò omnium Libellus ſupplex, qui etiam preces & precatio. *l. 8. C. de precib. Imper. offer. l. 1. & 2. C. quomodo. & quand. Judex ſentent. l. 7. C. de reſcript. l. 9. §. 4. ff. de officio procons. & legat.* Item petitio, poſtulatio, oratio ſupplex, plerumque verò ſupplicatio. *l. unica. C. de SCtis. l. 6. C. ſi cert. petat. l. 17. C. de transaction. l. 10. C. de jud. Novell. 2. §. 1.* vocatur, pro impetrando proceſſu & citatione, à Diffamato offerendus eſt, aliàs citatio proprio Judicis motu emiſſa, nullius eſt momenti, Gail. *1. obſerv. 50. n. 5.* Habebit verò hæc ſupplicatio ſua requiſita neceſſaria, quæ in his principaliter conſiſtunt.

1. Ut

Digitized by Google

I. Ut fiat in ſcriptis: *arg. l. 1. & 11. C. de precib. Imper. Offer.* Nam quamvis interdum etiam viva voce Citationes, præſertim in judiciis inferioribus, & cauſis minoribus, impetrari poſſint; Obrecht. *de form. libell. c. 2. n. 7.* tamen de ſtylo Cameræ, non ſolùm in proceſſu L. diffamari, ſed etiam in quibuslibet cauſis, ſupplicationes Scripturam requirere, patet ex Ordinat. Cam. *part. 1. tit. 22. §. 4.* ibi: Sollen ſie ſolches in Schrifften / durch Supplicationes thun. Blarer. *ad h. l. noſt. cap. 5. num. 8. & ſeqq.* Id quod in Curiis quoque provincialibus Saxoniæ, in obſervantia eſſe, quotidiana praxis docet. II. Continebit nomen Judicis Obrecht. *d. cap. 2. num. 6. & ſeq.* quod aut exprimendum, aut ita ab officio vel jurisdictione deſcribendum, ut de ipſius perſona ſine dubio conſtare poſſit. III. Nomen Supplicantis, ut appareat, quis agere velit. Mindan. *1. de proceſſ. 6. num. 22.* Et ut judex imploratus certus ſit; an reſpectu diffamati tanquam Rei in judicio principali, jurisdictio ipſius ſit fundata. IV. Nomen Citandi. Mindan. *d. in loc. n. 2.* ut videlicet conſtet, contra quem agatur, & quis debeat citari: Sic, quando contra plures tanquam ſingulos agitur, omnes ac ſinguli Citandi in ſupplicatione nominandi, *arg. §. item* welcher *tit. 22. part. 1.* Ordin. Camer. Idcircò non ſufficit, quibusdam expreſſis, reliquos vocabulo Conſortum deſignare. Obrecht. *diſput. 27. theſ. 180.* niſi omnes Citandi in libello antea nominati, tunc enim in progreſſu cauſæ ſufficeret, ſi unius nomine expreſſo, reliqui vocabulo Conſortum denotentur. Hinc in Camera, in cauſa Nürnbergk / contra Marchionem Albertum & ſocios eidem adhærentes, denegati ſunt proceſſus. Auff die Acht / quod nomina Sociorum non fuerint expreſſa. Mynſing. *cent. 5. obſerv. 50.* Limitatur tamen eo in caſu, quando Contradictores ſunt incerti, & petitur, ut per edictum citentur omnes in genere, quorum intereſt. Gail. *1. obſerv. 57. num. 6.* Quando verò contra plures universè, videlicet contra Civitatem agitur, non opus eſt omnium nomina exprimere, ſed ſufficit, ſi Conſules & Senatores in genere nominentur. Mynſing.

cent. 1. obſerv. 76. & 2. obſerv. 66. & 3. obſerv. 18. V. Commodam facti narrationem, quæ non in nimia verborum prolixitate, ſed in nervoſa brevitate conſiſtit, textus eſt in den Newen Proceß vnd Gerichts Ordnung *tit.* von Advocaten vnd Procuratoren. *ibi* wie auch aller vnnötigen weitleufftigkeit enthalten/ jhrer Clienten vnd Principalen notturfft kurtz vnd nervosè einbringen. Wittenb. Hoffger. Ordnung. *ſub tit.* Eydt der Procuratoren, *ibi* mit wenig vnd notturfftigen worten. Brevitas enim locutionis gratiam parit. Ludov. Rom. *ſingular. 746. verſ. nam & brevitas. arg. cap. definimus 21. in fin. cauſ. 18. quæſt. 2.* nimia autem prolixitas & loquacitas parum utilis & nimis tædioſa eſt. *l. ampliorem §. in refutationis C. de appellat.* Cardinal. Tuſch. *Lit. L. verbo loquendum num. 2. & ſeqq.* Sic etiam Supplicans non debet uti verbis obſcuris, ineptis, obſoletis & incognitis, ne cauſam, cui lucem afferre debet, obſcuriorem reddat: Aliquoties enim Illuſtriſſimis etiam Principibus, propter inordinatam verboſitatem processus in Camera denegatos eſſe, cum hoc decreto, wofern ſupplicant eingezogener vnd förmblicher petiren würde / ſoll darauff ergehen. &c. refert Mindan. *1. de proceſſ. 4. n. 6.* VI. Cauſam petendi, quæ ex facto deſcendit, Contard. *ad h. l. noſt. c. 5. n. 29.* & ex jure & Conſtitutionibus deſumitur. VII. Et aptam petitionem & concluſionem: In hac enim tota vis libelli ſupplicis vertitur, & Judex potiſſimum ad illam reſpicere debet. Semper autem in illa officium Judicis implorandum eſt, ut diffamanti terminum certum ad agendum conſtituat, & non comparenti neque agenti, per ſententiam ſuam perpetuum ſilentium imponat. Blarer. *ad h. l. cap. 5. n. 22.* Cagnol. *ad eand. n. 23.* Boet. *d. deciſ. 225. n. 9.* cui petitioni plerumq; ſubjiciuntur clauſulæ ſalutares, uti à pragmaticis vocantur, de quibus tractat Georg. Mund. *all. tract. c. 5. §. 2. n. 39. & ſeqq. usq; ad n. 52. & ab eo alleg. Dd.*

XIV.

Præter hæc relata requiſita neceſſaria, ad obtinendam Citationem ex practica *L. noſt. diffamari*, ulterius opus eſt, ut

Digitized by Google

ut ſupplicans, diffamationem factam eſſe, aut per Inſtrumentum publicum, aut per literas, aut picturas, quibus diffamans diffamati perſonam, famam vel jus competens lædere auſus fuit, vel per alium modum probet. Boer. *d. dec. 255. num. 7.* Anton. Gabriel. *com. concl. lib. 2. t. 2. de action. concl. 6. n. 24.* Gail. *1. obſerv. 10. num. 7.* Blarer. *all. cap. 5. n. 9.* Licet enim alias regulariter, quoad fundandam jurisdictionem, in extrahendis proceſſibus nudis narratis ſupplicantis credatur. Gail. *1. obſ. 31. n. 1.* dummodò de falſitate apertè non conſtet; tamen hoc in practica *L. noſt.* non procedit, ſed ſummaria quædam cognitio, ratione factæ diffamationis præcedere debet. Ordinat. Cam. *part. 2. t. 25. ibi* daß auch CammerRichter vnnd Beyſitzere / ehe vnd zuvor ſie ſolche Proceß erkennen / durch Schrifftliche oder andere glaubliche Vrkundt vnd anzeig / informiret vnnd berichtet ſein. Latè Blarer. *ad h. l. cap. 1. n. 9. & ſeqq.* ubi quoque vitia quorundam judiciorum, in quibus Judices, diffamatione non prius probatâ, citationem decernunt, taxat atque reprehendit, ſimulq; cautelam pro citato tradit. Propterea diffamationis probatio, unà cum ſupplicatione Judici, ad ipſius informationem, rectè porrigitur. Blarer. *cap. 5. n. 10.* & quantum periculi vel præjudicii, vel dedecoris, vel detrimenti ex ejusmodi diffamatione immineat, quatenus quoque non ita diffamari, diffamati interſit, demonſtratur. Blarer. *all. c. 5. n. 25.* Impenſas quoque quas diffamatus ratione probandæ diffamationis, & in extrahendo proceſſu ratione litis fecit, in libello ſupplicationis peti poſſe, nullum dubium eſt. Mund. *all. tract. de diffamat. cap. 5. n. 91. ubi n. 29. aliquot præjudicia Cameralia addit.* Weſenb. *conſ. 96. n. 23. in fin. vol. 2.* Et Judex diffamantem non comparentem in iſtas, diffamato, ſi petitæ ſint, condemnare debet, alias litem ſuam facit. Blarer. *all. cap. 5. num. 38.* Uſitatè autem in fine ſupplicationis ita ſolent peti, vnd ſolches alles mit erſtattung derer diſsfals verurſacheten Schäden vnd Vnkoſten / de futuris proteſtando. &c. Tandem Supplicans benè proſpicere debet, ut in ſupplicatione ſcripturam probam & ad

legendū facilem adhibeat: Utut enim rectè & eruditè conceptæ ſint ſupplicationes, ſcripturam tamen aſſequi non valeas; Quid aliud dicet Accurſius quàm græca eſſe, quæ legi non poſſunt, inquit Petr. Frider. Mindan. *1. de proceſſ. cap. 6. n. 11. allegans ad hoc textum in viſitat. anno 64. & anno 69. ubi procuratoribus expreſſè injunctum*, daß ſie die Supplicationes nicht unrichtig / unförmig und übel geſchrieben ſollen eingeben / mit vorbehaltener Straff nach ermeſſigung. Georg. Mund. *in alleg. tr. de diffamat. cap. 5. n. 130.* Supplicatione hoc modo perfecta, in foro Saxonico adhuc requiri videtur, ut à Concipiente, eruditionis ſuæ teſtimonio inſtructo, Proceß Ordnung tit. Von den Advocaten und Procuratorn in gemein 3. §. Beſonders aber &c. manu propria ſubſcribatur. Curfſt. Sächſ. Policey Ordnung / *ſub tit.* von Juſtitien ſachen / *verſ.* ob nun wohl. *ibi*, ſo ſoll forthin von unſern Unterthanen keine Supplication, ſo von den Tichter nicht ſelbſten mit eygenen Händen unterſchrieben / angenommen werden. Formulæ Supplicationum pro Citatione & proceſſu, ex practica *L. diffamari &c.* impetrando, poſſunt videri apud jam allegt. Georg. Mund. *d. in loc. num. 132. & ſeqq. uſq. ad finem iſtius cap.* & Gylman. *Symph. Supplicat. tom. 1. part. 1. tit. 9.*

XV.

Supplicatione ita Judici porrectâ, & diffamatione cognitâ, Judex Citationem rectè decernit: Quæ citatio pro primo Judicis præparatorio habetur, quo in forum aperitur aditus. Lanfranc. de Orian. *Pract. Judic. cap. 1. de citat. n. 1.* Churfſt. Sächſ. Proceß und Gerichts Ordn. *tit.* von der citation, *ibi* Alldieweil die citation das erſte fundamentalſtück deß Proceſſus iſt *&c.* & ſemper juxta ſtylum Judicii facienda. Bald. *in l. ceſſante. n. 8. C. quomod. & quand. Judex ſent.* Afflictus *deciſ. 133. n. 3. & deciſio. 253. n. 4.* Vant. *de nullit. ſent. ex defectu citat. n. 31.* ne aliàs invalida ſit, & vitio aliquo laboret, tunc enim nullum producit effectum, & ſi ſuper ea proceditur, totus proceſſus & ſententia poteſt impugnari. Vant. *all. loc. num. 10. & 22.* Rutger. Ruland. *de Commiſſ. lib. 2. cap. 3. num. 1. part. 1.* Ut autem legitima ſit

ma ſit citatio, hæc potiſſimum requiſita in ſe complecti debet: I. Nomen judicis Citantis; Ut citatus intelligat, utrum à judice competente ſit citatus, nec ne? Lanfranc. de Orian. *d. cap. 1. n. 4.* Extra territorium enim & Jurisdictionem citanti impunè non paretur. *l. ult. ff. de jurisd. l. contumacia 53. §. ult. ff. de judic.* Gail. *1. obſerv. 48. n. 7. & ſeqq.* quando videlicet de incompetentia manifeſtò conſtat. *l. ex quacunq; cauſa. 2. ff. ſi quis in jus vocat. non ierit. ibi, ut hoc ipſum ſciatur, an Jurisdictio ejus ſit.* In dubio tamen citatus comparere, & exceptiones ſuas incompetentiæ allegare debet. Gail. *1. obſerv. 48. n. 8.* Bernhard. Græværus. *1. concl. 48. conſid. 2. per tot.* II. Nomen & cognomen citandi; ut cognoſcat, an citatio ipſum concernat, nec ne? Mynſing. *5. obſerv. 50. n. 2.* Rutger. Ruland. *de commiſſ. lib. 6. c. 3. n. 4.* Quemadmodum autem in Supplicatione omnes citandi nominandi. *ſupr. th. 13.* ita etiam in Citatione omnium nomina exprimenda, Mynſing. *6. obſerv. 50. n. 5.* niſi Univerſitas vel Civitas citanda ſit. Mynſing. *d. obſerv. n. 3.* Bernhard. Græværus. *1. concl. 49. n. 8.* III. Nomen & cognomen petentis citationem. Græværus. *concl. 50.* Ut citatus certus eſſe poſſit, citationem ad inſtantiam partis eſſe decretam, alias enim non valeret. Coler. *de proceſſ. execut. part. 5. cap 2. n. 30. & ſeqq.* & ut eò melius deliberare poſſit, an contendere, an verò cedere velit. Vant. *de nullit. d. c. 1. n. 49.* IV. Cauſam ob quam citatur: textus in Ordinat. Cam. *part. 3. tit. 12.* §. vnd ſollen in ſolchen Ladungs Brieffen/&c. Rationem reddit Rutger. Ruland. *d. c. 3. n. 5.* Ut videlicet citatus inſtruatur de iis, ſuper quibus ſit agendum; hinc providè & circumſpectè facit Judex, quando libellum unà cum citatione citando transmittit, vel eundem citationi (uti in Curiis Saxoniæ Provincialibus obſervatur) inſeri curat, ne poſtea demum citato tempus deliberandi dare, neceſſe habeat. Georg. Mund. *d. tr de diffam. cap. 5. §. 3. n. 62.* V. Locum Judicii, ſeu tribunalis; Lanfranc. de Orian. *d. cap. 1. n. 4.* Bernhard. Græværus *1. concluſ. 52.* Locus autem debet eſſe tutus, tam ab inſidiis, quam contagione vehementiori, ita, ut vocatus,

 ad cum

ad eum ſine periculo pervenire & liberè redire poſſit. *Clem. Paſtoralis. de ſent. & re judic. verſ. notorium quippe.* Rutger. Ruland. *d. cap. 3. n. 14. & 17.* Pacian. *de probat. lib. 2. cap. 46. n. 74. & ſeqq.* Blarer. *ad h. l. c. 8. n. 109.* Simplex enim citatio ſalvum conductum non tribuit, quamquam vulgò dicatur, die citation bringe das Gleidt mit ſich/ & hoc juri communi congruere ait Daniel Moller. *2. Semeſt. in pr. & 2. Semeſtr. 2. n. 2.*

VI. Tempus juſtum ac legitimum, cum diei certi expreſſione. Ordin. Camer. *d. part. 3. tit. 12. §.* Als auch. Quod tempus in Camera arbitrarium eſt, pro ratione propinquitatis & longinquitatis locorum. Ordin. Cam. *d. §.* Als auch/ *ibi,* ein geraumbter vnd benenter Tag/ in den Ladungs Brieffen / nach ermeſigung des Cammergerichts. Gail. *1. obſerv. 53. n. 20.* Blarer. *cap. 5. n. 2.* In foro Saxonico & judiciis Provincialibus, ſingulæ citationes peremtoriæ ſpacium ſex ſeptimanarum & trium dierum continere debent. Appellat: Ordnung. *tit.* von außbringung der Ladung. Newe Proc. vnd Ger. Ordnung *tit.* von der citation, & *tit.* wie wider die auſſenbleibende Parteyen &c. §. im Fall aber &c. Zanger. *tr. de exception. part. 2. cap. 6. n. 8. & ſeqq.* Quod tempus à die executæ & inſinuatæ citationis currere incipit. *d. tit.* wie wider die Auſſenbleibende &c. in der N. Proc. vnd Ger. Ordn. *ibi,* von der Zeit an ſolcher inſinuation, die vollkommene Sächſiſche Friſt/ als Sechs Wochen vnd drey Tage/ gehabt habe. Zanger. *d. in l. n. 10.* Quod ſi unicus dies defuerit, citatus ob contumaciam ultra expenſas termini condemnari nequit. Appellat: Ordnung. *tit.* wie wider die auſſenbleibende Parteyen &c. *ibi,* mag er weiter nicht als in die expens vertheilet/ vnd jhme die Antwort bey Straff Vngehorſambs aufferleget werden. Berlich. *concluſ. practic. part. 1. concl. 10. n. 15.* Præter hæc requiſita generalia, in citatione ex practica *L. noſtr. diffamari,* & hoc ſingulariter obſervandum, ut fiat cum hac conditione, ſi diffamans ſua putaverit intereſſe, adjunctâ comminatione, quod ſi intra tempus deſtinatum non agat, amplius audiri non debeat. Blarer. *ad h. l. cap. 6. n. 6.* Schurſ. *conſ. 34. n. 9. & conſ. 75. n. 10.* Formulæ citationum ex practica *L. noſtr.* poſſunt videri apud

Mund.

Digitized by Google

Mund. *Sæpius all. tr. de diffam. c. 5. §. 3. n. 231. & aliq. ſeqq.* & Blarer. *c. 5. n. 50. & 74.*

XVI.

Decretâ, & in hunc modum perfectâ citatione, requiritur ejuſdem executio, & deſuper neceſſaria factæ executionis nuncij relatio; Fit autem executio citationis aut per nuncium juratum, aut etiam per Notarium, Gail. *1. obſerv. 54. n. 6.* Et quidem in perſonam ipſam citandi ſi poſſibile eſt, vel ſi copia ejus haberi non poteſt, in domum vel familiam, vel ſi nemo ſit, cui inſinuari poſſit, citatio valvis ædium, in quibus citandus domicilium habet, duobus vel tribus adhibitis teſtibus, congruo tempore affigi debet Denais. *tr. Jur. Camer. 228. n. ult.* Lanfranc. de Orian. *d. c. 1. n. 3.* Modum hujus executionis habemus præſcriptum in Ordinat. Camer. *part. 1. tit. 38.* wie vnd welcher Geſtalt ein jeder Bothe die Proceß exequiren, vnd derhalben relation thun ſoll. Gail. *d. obſerv. 54. per tot.* Ut autem de legitimè factâ executione appareat, Relatio nuncii ad acta diligenter annotari debet, ad hoc, ut ſit pars actorum. Hæc enim relatio quo ad validitatem citationis, neceſſarium requiſitum eſt. Menoch. *conſil. 746. n. 19.* Ludolph. Schrader. *de feud. part. 9. c. 7. n. 42.* Mynſing. *cent. 1. obſerv. 77.* Et quidem de jure Camerali, nuncius relationem ad finem Originalis citationis conſcribere tenetur, ut Judex videat, an citatio ritè executioni ſit demandata. *d. tit. 38.* Ordinat. Camer. §. vnd ſol der Bothe. poſſitque in contumaciam non comparentis proclama decernere. Gail. *d. obſerv. 54. n. 7.* Quod ſi culpâ vel imperitiâ nuncii executio legitimè non ſit facta, ſuis ſumptibus ex integro eam facere tenetur. *text. in d. tit. 38. §. fin. ibi*, vnd der Bothe die Execution oder Verkündung wiederumb von Newen / auff ſein ſebſt Koſten / vnd ohne Nachtheil der Partey zu thun / angehalten werden / Et præterea pœna arbitraria carceris, vel depoſitionis ab officio, vel alterius generis punitur. *text. in* Ordinat. Camer. *part. 1. tit. 55.* von Straff der Bothen. Notarii verò inſtrumentum factæ executio-

cutio-

Digitized by Google

cutionis conficere debent, quod loco relationis ad acta po-
nendum eſt. Gail. *d. obſerv. 54.* In Curiis Provincialibus Sa-
xoniæ, citationum executiones plerumque fiunt per nuncios
juratos, quorum relationes, niſi ſchedulam à citato loco re-
cognitionis reportent, actuarius diligenter ad acta annota-
re tenetur, juxta modum præſcriptum in der Newen Proceß-
vnd GerichtsOrdnung *all. tit.* von der citation, *ibi*, vnd die Exe-
cution, oder beſchehene inſinuation, wann/ wie/ an welchen Ort/
vnd wem ſie geſchehen/ zu rück bringen / vnd mit Fleiß regiſtriren
laſſen. Et nunciis iſtis, in relationibus tanquam perſonis Ju-
ratis, regulariter plena fides adhibetur. Gail. *d. obſerv. 54.*
n. 4. Maſcard. *de probat. concluſ. 119. n. 1.* Valqui: *Illuſtr. quæſt. c. 24.*
n. 1. Blarer. *ad h. l. noſt. c. 5. n. 50. in fin.*

XVII.

Finis inſinuatæ citationis aliàs eſt citati comparitio. Hi-
ob Ummius. *in diſp. ad proceſſ. judic. 5. n. 68. arg. l. 47. & ibi Dd.*
ff. de re judic. At in noſtro *L. diffamari* judicio finis princi-
palis citationis eſt, ut citatus deliberet, ejusque voluntati re-
linquatur velitnè agere, vel non? Gylman. *Symphor. Suppli-*
cat. part. 1. tit. 9. n. 18. pag. (mihi) *558.* Blarer. *cap. 5. n. 66.* Eſt
enim citatio hæc non coactiva, ſed voluntaria, & nihil aliud
quàm admonitio ad explorandum voluntatem citati, Blarer.
ad h. L. noſtr. c. 4. n. 6. Si igitur citatus diffamans ſua intereſſe
putans, & probationibus ſuis confidens, in termino compareat,
& jus ſuum, quod contra diffamatum prætendit, deducere ve-
lit, neceſſe eſt, ut ordinarium & ſolennem proceſſum, eiusque
debitas & à jure requiſitas ſolennitates obſervet. Georg. Mund.
d. tr. de diffamat. cap. 5. §. 4. n. 4. Blarer. *ad h. l. noſtr. cap. 7. n. 9. &*
cap. 9. in pr. Gylman. *all. loc. n. 15.* Et tunc libellus porrigitur,
Exceptiones opponuntur, lis conteſtatur, juramenta deferun-
tur, teſtes & inſtrumenta producuntur, & reproducuntur; con-
tra teſtes excipitur, atteſtata publicantur, ſuper iiſdem di-

ſpu-

ſputatur, ad ſententiam concluditur, ſententia concipitur, legitimè concepta publicatur, & in ſumma, omnia, quæ ad proceſſum ordinarium ſpectant, peraguntur. Blarer. Georg. Mund. & Gylman. *alleg. loc.* Cagnol. *ad h. l. noſt. n. 11.* Unde & Reo diffamato exceptiones dilatoriæ ſalvæ manent, & ſatisdationem & guarandæ præſtationem, ſecundum ſtylum fori Saxonici rectè petit. Hartm. Piſtor. *4. quæſt. 15. n. ult.* Blarer. *c. 7. n. 113.* Uti etiam omnibus & ſingulis beneficiis, aliis Reis competentibus fruitur, & quaſcunque exceptiones jure opponit. Blarer. *d. in loc.* Contard. *ad h. l. noſt. c. 5. n. 8.* Quamprimum autem diffamatus libellum in cauſa principali, Judici offert, ſibiq; jus & juſtitiam adminiſtrari petit, Judicium diffamatorium *L. noſt.* vires ſuas amittit, & quaſi evaneſcit. Georg. Mund. *d. c. 5.* §. *4. n. 4.* Blar. *c. 8. n. 1. & c. 10. n. 6.* Nam antequam libellus in cauſa principali offertur, diffamatus tam in citationibus, quàm etiam in ſententiis ſemper vocatur Actor, Diffamans verò Reus; Statim autem poſt libelli cauſæ principalis oblationem, nomina mutantur, & ex Actore fit Reus, & ex Reo Actor; id quod ex uſitatâ formulâ pronunciandi, *de qua ſupra th. 11. in fin.* ſatis apparet: Quæ nomina deinceps, usque ad finem totius proceſſus, qui inſtar aliarum cauſarum & actionum ex jure communi & obſervantia dependet, Hartm. Piſtor. *all. loc. in fin.* Blarer. *d. c. 7. n. 113.* immutabiliter retinent. Sed de proceſſu iſto ordinario, hîc quædam adjicere, noſtri inſtituti non eſt.

XIIX.

Ad emiſſam igitur Citationem interdum accidit, ut Diffamans quidem compareat, ſed tamen actionem in Judicio principali, non ſtatim intendat, ſed diffamationem à ſe factam eſſe neget. Blarer. *d. c. 7. n. 9.* Georg. Mund. *all. tr. d. c. 5.* §. *4. n. 8.* Et hoc caſu diffamatus diffamationem, in judicio diffamatorio probare tenetur. Gail. *1. obſerv. 12. n. 2. per l. qui accuſare. 4. C. de Edendo. l. 2. ff. l. 8. l. 23. C. de probat.* Ordinat. Camer. *part. 2. tit. 25. ibi*, und darauff die diffamation, wie ſich gebüret in recht vorgethan &c. nam quod aliquid dictum, factum vel geſtum ſit, non

 præſu-

præſumitur, & propterea ab eo, qui affirmat, meritò probandum eſt. Pacian. 1. *de prob. 51. n. 3.* Licet affirmans aliàs ſit homo expertæ fidei, negans verò communiter pro mendace habeatur *arg. l. jusjurandi. C. de teſtibus.* Maſcard. *de probat. conclus. 36. n. 13.* Pacian. *1. de probat. 7. n. 9. cum ſeqq.* Et ad hanc probationem diffamato conſtituitur terminus probatorius, qui de jure Civili arbitrarius eſt, *text. in l. 1. C. de dilation. conducit 4. § ſpaciam, cauſa 3. quæſt. 3.* Fachſius *1. differ. 51. n. 1.* Zobel. *part. 1. differ. 35. n. 1. & differ. 36. n. 1. & n. 9.* Jure autem Saxonico eſt ſex ſeptimanarum & trium dierum, eine Sächſiſche Friſt / LandtR. *lib. 1. art. 62. §.* Gezeugniß ſolman *&c.* Weichbildt / *art. 75. & art. 86.* Newe Proc. vnd Ger. Ord. *tit.* von der Beweiſung. Fachſ. & Zob. *all. loc.* Qui terminus etiã in cauſis ſummarüs regulariter obſervatur, ob generalitatem textuum allegatorum, & Conſtit. Elect. Auguſt. *part. 1. c. 16.* Licet autem ita peremtorius ſit, ut eo elapſo amplius quis ad probandum non admittatur. Klarer. *d. c. 8. n. 3.* König. *in proceſſ. cap. 71. n. 4. verſ.* Dann wann er das nicht thut *&c.* Zobel. *all. part. 1. diff. 36. in pr.* tamen interdum ex juſta cauſa prorogari & prolongari poteſt, quando pars, cui probatio incumbit, infra terminum probatorium adhuc currentem, prorogationem iſtam petit *all. text.* in der newen Proc. vnd Ger. Ordnung. *tit. 20. verſ.* jedoch / daß ſolche prorogation vor endlicher verflieſſung derſelben zeit außbracht. Roſa *in addit. ad Moller. d. conſt. 16. n. 10.* Coler. *de proceſſ. execut. part. 1. c. 2. n. 34.* Zobel. *d. part. 1. diff. 36. n. 7.* Et incipit currere non à tempore latæ ſententiæ, ſed ab eo tempore, quo ſententia, per quam alicui probatio injungitur, vires rei judicatæ conſecuta fuerit. *text.* in der newen Proc. vnd Gerichts Ord. *all. tit. 20. ibi* von der zeit an zu rechnen / da das Vrtel ſeine Krafft erreichet. Fachſ. *all. loc. n. 3.* Moller. *ad d. Conſt. Elect. Auguſt. 16. n. 4.* Diffamatione jam legitimè probatâ, Diffamanti iterum terminus conſtituitur, in quo in judicio principali agere tenetur, ſub comminatione impoſitionis perpetui ſilentii. Gail. *alleg. obſerv. 12. n. 3.* Si verò diffamatus in probatione deficiat, tota cauſâ cadit, & diffamans ab inſtantia abſolvitur, wird der Beklagte von der angeſtelleten diffamation Klage entbunden vnd loßgezehlet / etiamſi nihil præſtiterit. *d. l. qui accuſare*

Digitized by Google

tuſare C. de edend. l. 8. C. de probat. Maſcard. *de probat. vol. 1. concl. 39. n. 11. & 22.* Sufficit enim Reo ad defenſionem, negare intentionem Actoris. *l. 9. & ibi Bald. C. de except.* & præterea in expenſas condemnatur. Gail. *all. loc.* Ubi enim fertur ſententia abſolutoria, actor regulariter in expenſas condemnari debet. *l. 13. §. 9. C. de judic. l. 78. §. 2. ff. de legat. 2. c. calumniam X. de pœnu.* Lanfranc. de Orian. *in prax. cap. 11. n. 2. & 27.*

XIX.

Interdum autem Diffamans citatus comparet, & exceptiones ſibi competentes in judicio diffamatorio opponit, & ut ſuper iisdem cognoſcatur, petit: Blarer. *d. tract. ad h. l. c. 7. n. 9.* Georg. Mund. *d. c. 5. §. 4. n. 1.* Quæ Exceptiones ratione cauſæ & circumſtantiarum variæ eſſe poſſunt, & deſumuntur vel ex perſona Judicis, ut exceptio Incompetentiæ, ſive Fori declinatoria, quando videlicet diffamatus, Ordinario primæ inſtantiæ omiſſo, ſtatim ſuperiorem, à quo appellari non poteſt, adiit. Blarer. *d. cap. 7. n. 11.* Mund. *d. cap. 5. §. 4. n. 26.* Id quod etiam in Camera Imperiali in cauſa Brandenburg/ contra Brandenburgiſche creditores, ponderatum eſſe, apparet ex Gylman. *alleg. tit. 9. n. 20. fol. (mihi) 558.* Et hæc exceptio primò omnium opponenda eſt, ne per tacitam prorogationem in judicem conſenſiſſe videatur. Zanger. *2. de except. cap. 1. n. 4.* Wurmſ. *tit. 8. obſerv. 1. n. 2.* Pacian. *de probat. 45. n. 13. cum ſeqq.* Specul. *tit. de except. §. viſo, verſ. porro.* Item Exceptio ſuſpicionis. Blarer. *cap. 6. n. 87. & 88. l. apertiſſimi 16. & ibi Jaſon, Suchard. & alii DD. C. de Judic. c. ſi quis contra, c. licet, X. de foro compet.* Quæ exceptio etiam contra Ordinarium judicem, tam de jure Canon: quàm de jure Civili rectè opponi poteſt. *d. c. ſi quis contra & c. licet. d. l. apertiſſimi. 16. l. 9. in pr. ff. de liberal. cauſ. junct. l. 2. C. de pedan. judic. arg. l. un. C. ſi quacunque præditus poteſt. &c.* neque enim tutum eſt, coram ſuſpecto judice litigare, cum ſine ſuſpicione omnes lites procedere debeant. Donell. *17. comment. 25. in fin.* Cujac. *9. obſ. 23. in fin.*

Quibus autem ex cauſis ſuſpicio oriatur, tractant Lancell. *in tr. de officio prætor. in cauſ. civil. ſub tit. de exception. n. 10. & ſeqq. ubi quinquaginta cauſas recuſationis recenſet.* Marant. *de appellat. n. 27. & multis ſeqq.* Lanfranc. de Orian. *in c. quoniam, c. 3. n. 10. X. de probat.* Item Exceptio inhabilitatis, quando videlicet Judex aut eſt Impubes, Furioſus, Mutus, Surdus, Infamis, Excommunicatus, Bannitus, Uſurarius publicus, &c. de quâ exceptione agit Zanger. *lib. 2. de except. cap. 4. n. 27. & ſeqq.* Verùm, cum hi ipſo jure Judices eſſe non poſſint, adeò, ut ſi de facto cognoſcant aut judicent, judicium etiam, parte non opponente, nullum ſit, Vant. *de nullitat. ex defect. Jurisdict. delegat. n. 41. ibiq; allegat. Dd.* vix eſt, ut opus ſit hac exceptione. Præterea Diffamanti quædam Exceptiones, occaſione loci, & facto Judicis competunt; ut eſt Exceptio loci non tuti, neque enim quis periculo ſeſe exponere tenetur. *Clement. Paſtoralis de ſentent. & re judic. l. 2. §. ſi quis. ff. ſi quis cautionibus &c.* Quis verò locus dicatur non tutus, tractat Zanger. *2. de except. cap. 5. n. 5. & ſeqq. & ab eo allegat. Dd.* Item Exceptio termini anguſti. Blarer. *d. c. 7. n. 11. in verbis, vel alias ratione citationis vel termini in citatione aſsignati.* qua diffamans utitur, quando Judex ad agendum in judicio principali, ipſi nimis anguſtum & brevem terminum præfixit. *Nov. 53. cap. 3. Nov. 112. c. 3. c. 1. X. de dilation.* Zanger. *2. de except. c. 6.* Item Exceptio feriarum, quando videlicet diffamans ad eum diem citatur, qui alias ab actibus judicialibus vacuus eſt, Ordinat. Camer. *part. 2. tit. 33.* von Taczins und Ferien &c. Vel ob cultum divinum, *l. 2. l. 7. l. ult. C. de feriis. c. ult. X. eodem*: Vel ob meſſem & vindemias *l. 1. C. de feriis*: Vel ob mercaturam publicam. *l. unica. C. de Nundin. & mercat.* ad quam tamen mercantiæ hebdomadales die Wochenmärckte/ non referuntur, Grævæus *concluſ. 53. conſider. 2. n. 2.* Vel etiam ob memoriam alicujus facti celebrandam: Weſenb. *in comment. n. 10. C. de feriis*: & alias ob cauſas; de quibus poſſunt videri Specul. *de feriis. §. 1. n. 3.* Grævæus. *d. conſid. 2. per tot. & alii ab his alleg.*

XX.

Quædam verò Exceptiones ex Perſona diffamati proveniunt;

Digitized by Google

niunt; Ut eſt Exceptio legitimationis, *t.t. C. qui perſon. legit. ſtand. in jud. hab.* Quæ in omni judicio, etiam ſummario, contra quemcunque legitimam perſonam ſtandi in judicio non habentem, competit. Menoch. *remed. recuper. poſſ. 15. n. 273.* Zanger. *2. de Except. cap. 18. n. 2. & 3. Ubi n. 4. tradit, quibus ex cauſis hæc Exceptio oriatur:* Et non ſolummodò contra diffamatum ipſum, ſed etiam contra procuratorem ejus rectè opponitur: Minor tamen XXV. annis, modò de jure Civili annum XVII. §. *juſtæ autem: Inſt. qui & ex quibus cauſ. manum. non lic. l. 13. ff. de manum. vindict.* Et de jure Saxonico XXI. Beuſt. *in l. 9. §. jusjurandum. n. 4. in fin. ff. de jure jur.* LandtR. *lib. 1. art. 42. ibi* vber XXI. Jahr / ſo iſt der Mann zu ſeinen Tagen kommen. compleverit, hac exceptione repelli non poteſt. Cujac. *ad d. §. juſtæ autem. Inſt. qui & ex q. cauſ. m. non lic. n. 10. & lib. 22. obſ. 16. & in tr. de præſ. cap. 29.* Heig. *ad d. §. Juſtæ autem. n. 8.* Donell. *18. comment. cap. 3.* Contra mandatum quoque procuratoris variè excipitur. Vel quod omninò nullum habeat, Vant. *de nullit. ex inhabil. ſeu defectu mand. n. 59. & ſeqq.* Et tunc neque cum cautione rati admittitur. Newe Proc. vnd Ger. Ord. *tit. 7.* von Anwalden / *ibi.* vngeachtet / ob er gleich cautionem de rato beſtellen *&c.* vel habeat quidem, ſed ſit mancum, mutilum & inſufficiens, Weſenb. *in parat. ff. de procur. n. 6.* Specul. *lib. 1. part. 3. tit. de procurat. §. 1. n. 31.* licet tunc cum cautione rati admittatur. *all. tit. 7.* in der newen Proc. vnd Ger. Ord. §. Do auch etwa ein mandat mangelhafftig &c. Gail. *1. obſ. 47. n. 2. & 2. obſ. 107. n. 4.* Vid. Zanger. *2. de Except. c. 18. per tot.* Inſuper quædam exceptiones ex ipſa cauſa proveniunt, ut eſt Exceptio litis pendentiæ; qua utitur diffamans, quando lis de eaipſa re, quam Diffamatus per remediū *L. diffamari* forſitan ad alium judicem trahere intendit, coram alio judice pendeat; Gail. *1. obſ. 32. n. 6.* Coler. *de proceſſ. execut. part. 4. c. 1. n. 38.* Zanger. *2. de exception. cap. 13. n. 1. & 6. ubi n. 7. & ſeqq. tractat, quando lis pendens dicatur.* Item libelli obſcuri & inepti, de qua Zanger. *2. de except. cap. 14.* König. *in proceſſ. cap. 43. n. 4.* Item ineptæ cumulationis, Mynſing. *cent. 1. obſ. 58. & cent. 2. obſ. 25.* Videat. Zang. *2. de except. cap. 19. n. 12. & 21.* Sicuti remedium *L. diffamari,* cum actione injuriarum in uno

 libello

libello cumulari non poſſe, contra Georg. Mund. *d. tract. de diffamat. c. 5. §. 2. n. 124.*, verius videtur. Et aliæ quamplurimæ, quas circumſtantiæ cauſarum in praxi abundè ſubminiſtrant. Quæ Exceptiones legitimo modo oppoſitæ, prius per ſententiam judicis decidendæ ſunt, antequam in cauſa principali procedatur. *text.* in Reichs Abſchiedt zu Regenſpurgk 1594. §. Setzen demnach / ordnen vnd wollen / *ibi*, vnd vber ſolche fürgewendete Exceptiones declinatorias, dilatorias, & litis ingreſſum impedientes, durch den Richter geſprochen &c. Newe Proc. vnd Ger. Ord. *tit. 9.* §. es hette dann. *&* §. *ſeqq.* *item* §. es weren dann. *&c.*

XXI.

Quod ſi diffamans ad emiſſam & legitimè inſinuatam citationem, neque agit, neque excipit, ſed omninò non comparet, tunc Judicium *L. noſt.* vires ſuas exercet. Georg. Mund. *d. t. 5. §. 4. n. 10.* Blarer. *c. 8. in princ.* quod fit, quando diffamatus in termino præfixo, diffamantis contumaciam, debito modo accuſat: nam abſq; accuſatione nunquam contrahitur contumacia. *l. ad peremtorium ff. de judic. l. properandum 13. §. 1. C. eodem. Auth. qui ſemel C. quomod. & quand. Judex ſentent. &c.* Blarer. *in ſumma l. noſt. n. 22. & c. 5. n. 51.* Marant. *de contumac. n. 1.* Teſſaur. *deciſ. 13. in pr.* Gail. *1. obſ. 55. n. 6. & ſeqq.* Sed citatio circumducitur, & pro nulla habetur, Blarer. *c. 8. n. 19.* Georg. Mund. *c. 5. §. 4. n. 95. per l. 73. §. 1. ff. de jud.* neque Judex ſuper ea procedit. Specul. *de contum. §. 3. n. ult.* Newe Proc. vnd Ger. Ord. *tit.* wie wider die auſſenbleibende Parteyen *&c.* §. Im fall aber der Beklagte vngehorſamb auſſenbliebe / ſol er auff Klägers vorhergehende vngehorſams beſchuldigung *&c.* Et quamvis Blar. *c. 5. n. 4. & 14.* putet, eo in caſu novo libello, qui libellus actionis vocatur à Georg. Mund. *d. tr. c. 5. §. 2. n. 52.* & in quo merita cauſæ deducuntur, Mindan. *de proceſſ. extrab. lib. 1. c. 2. n. 2. & 3.* opus eſſe, tamen illum de neceſſitate non requiri, verius videtur, ſed ſufficit, ſi diffamatus contenta ſupplicationis, quæ loco libelli eſt, Gylman. *all. loc. n. 1.* breviter repetat, ſubjectâ accuſatione contumaciæ, & congrua concluſione ac petitione. Mindan. *lib. 2. de proc. extr. c. 9. n. 9.* Videtur enim Blarer. *all. loc.* libellum cum accuſatione contumaciæ confundere, quod apparet ex

ipſius

Google

ipſius verbis *alleg.c.5.n.69.* ubi dicit: Ut hic libellus jam nihil aliud ſit, quàm contumaciæ accuſatio; *& n. 70.* Sicut ex hâc ratione judicium L. diffamari, ſuper ſolo diffamati libello, & legitimè ſubſecutâ citatione, contra diffamantem in termino non comparentem nec agentem &c. regulariter procedere cõſtat. Hæc tamen Accuſatio contumaciæ, Ob ordinat. Cameral. *part.1.t.23.§* Item ſollen die procuratores. §vnd dieweil die lenge. Item §. vnd ob ſie etwas &c. in ſcriptis fit. Blarer. *d. cap.5. n.51. verſ. quod ipſum.* Mund. *d.cap.5.§.4.n.13.* In foro autem Saxonico accuſatio iſta contumaciæ elapſo jam termino dictatur in calamum. Es wird die vngehorſams beſchuldigung vom Munde in die Feder einbracht/ Conſt. Elect. Auguſt. *part.1.tit.1.& tit.9. ibiq;* Moller. Ita tamen, ut diffamatus contenta libelli ſupplicis, prius oretenùs repetat, & illa viva voce ad calamum quoq; dictet. Arum. *deciſ. 11.n.33.& ſeq.lib.2.* Berlich. *part.1.concl.13.n.2.&8.* Et licet aliàs contumacia eorum, qui jus dicenti non obtemperant, litis damno coerceatur, *l.contumacia ff. de re judic:* Tamen, cum hîc de pleno diffamantis præjudicio, & omnimoda juris amiſſione agatur, Gail. *1.obſ.12.n.5.* Mund. *d.c.5.§.4.n.96.* & de vera & præexiſtente cõtumacia ejus, adhuc non conſtet, ipſi in primo termino non ſtatim perpetuum ſilentium imponitur, Blarer. *cap.8. n.17.* Mund. *d.c.5. §.4.n.87.* Bart. *in l.multum intereſt ff. de condit. & demonſt. arg.l. hæc autem §.non defendi, ibi conſtare debet, liquereq; prætori, ff.ex quibus cauſ. in poſſ. eat.* Sed accuſatâ contumaciâ in Judiciis Curiæ provincialibus in hunc ferè modum, interlocutoriè ſolet pronunciari, daß Beklagter die Vnkoſten dieſes termins/ auff Richterliche ermeßigung Klägern zuerſtatten/ nach anderweit vorgehender peremtoriſcher ladung zuerſcheinen / vnd auff die/wider jhn angeſtelete diffamation Klage ſich einzulaſſen ſchuldig/ er thue nun ſolches oder nicht/ſo ergehet darauff ferner was recht iſt. Sic etiam in Camer. diffamanti non comparenti, non protinùs in primo termino perpetuum ſilentium imponitur, quemadmodum de obſervantia teſtatur Gail. *d. obſ. 12. n. 5.* & Gualt. Gymnic. *in addit. ad Blarer. c.8. lit. g.* Formula interlocutoriæ Cameralis, poteſt videri apud eund. Gail. *d.n.5.* & Mund. *d.cap.5. §.4.n.19.*

22. Cum

Cum igitur unica Citatio, ad impoſitionem perpetui ſilentii non ſufficiat, Blarer. *c.6.n.13.& ſeqq.* Schurf. *conſ.34.n.9. in fin. cent.1.* Alexand. *Conſil. 108. viſo themate. n. 7. vol. 1.* Boer. *d. deciſ. 255. n. 10.* Sententiâ hac interlocutoriâ latâ, & vires rei judicatæ conſecutâ, proceſſus poſtulat, ut Diffamatus pro renovatione citationis ſupplicet, & diffamantem, ut ſecundum publicatam ſententiam, in altero termino compareat, citari curet; *arg. l. poſt. diffamari verbo vocitaſſe.* Gail. *d.obſerv.12.n.4.* Mund. *d.cap.5. §.4. n.64. & ſeq. ubi ſimul formulam ſupplicationis pro renovanda ejusmodi citatione habet*: Quâ citatione impetratâ & legitimè executâ, ſi diffamans in contumacia ſua perſiſtat, diffamatus, in termino præfixo, ad contumaciæ accuſationem denuò procedit, & iterum petitionem ſuam, ut diffamanti jam notoriè contumaci, per ſententiam perpetuum ſilentium, cum refuſione expenſarum, imponatur, ſummariè repetit. Gail. *d. obſerv. 12. n. 6.* Quo facto, cum bis citatus pro vero contumace habendus ſit, & ob repetitam citationem, ignorantiam emiſſæ citationis allegare nequeat. Gail. *1.obſerv.132. n. 6. & ibi alleg. Dd.* In Camera Imperiali impoſitio perpetui ſilentii, absquè ulteriori dilatione ſequitur, teſtante eodem Gail. *d. obſerv. 12. n. 6.* In Judiciis tamen Saxon. Provincialibus, cum etiam aliàs pro actione conſervanda locum habeat moræ purgatio, *l. ſi ita quis §. ſeia. ff. de Verb. Obl. l. ſi poſt tres. ff. ſi quis caut.* Boer. *d. deciſ. 255. n. 12.* inſpectis circumſtantiis, & quod diffamans legitima impedimenta habere poſſit, interdum etiam tertia citatio decernitur, ſub hac comminatione, daß Beklagter bey endlicher Straff vngehorſambs zuerſcheinen / vnd voriger citation volge zu leiſten ſchuldig / mit dieſer Verwarnung / daß auff ſein ferners auſſenbleiben / auff Klägers gebürliches anſuchen / deß gebetenen ewigen ſtillſchweigens halber vnd ſonſten ergehen ſolle / was recht iſt. Quod ſi ad emiſſam citationem Diffamans & tunc contumaciam contumaciâ cumulet, ipſi ad iteratam diffamati inſtantiam, tandem ſilentium perpetuum imponitur, hâc uſitatâ formulâ. Auff anderweit beſchuldigten Vngehorſamb / in Sachen L. diffamati. A. Klägers an einem / B. Beklag-

Beklagten ſolcher Sachen halber nunmehr ein wenig ſtillſchweigen auffzulegen ſey / als wir jhme daſſelbe hiermit aufferlegen / vnnd iſt dorneben die Gerichtskoſten dieſer inſtantz vff Richterliche ermeſſigung Klägern zuerſtatten ſchuldig / von rechts wegen. Idem, quod ad proceſſū obſervatur quoq; in ſummo, quod eſt Dresdæ Appellationū Judicio, ubi in termino Martini, Anno 1608. concluſum: Wann in diffamation ſachen Beklagter diffamant in primo termino nicht erſcheinet / vnd es iſt erkandt / daß er auff die angeſtalte diffamation Klage / nach anderweit vorgehenter ladung / bey ſtraff Vngehorſambs / ſich einzulaſſen vnnd zuantworten ſchuldig; So wird ſolches pro prima monitione gehalten / do er nun ad ſecundam citationem abermals auſſenbleibet / wird jhme perpetuum ſilentium, in demſelben termin, noch nicht aufferleget / ſondern erkandt / daß er nochmals bey endlicher ſtraff Vngehorſambs / vff erhobene Klage ſich einzulaſſen / vnd zuantworten pflichtig / vnd diß iſt ſecunda monitio: läſſet jhn der Kläger tertia vice citiren, Beklagter beharret aber in ſeinem Vngehorſamb / ſo wird jhme als dañ ein ewig ſtillſchweigen per ſententiam aufferleget.

XXIII.

Hæc ſententia à Judice lata, an Interlocutoria ſit, an verò definitiva? inter Dd. non convenit, ita, ut Blarer. *ad h. leg. noſt. cap. 9. n. 6.* & Contard. *ibid. c. 5. n. 119.* hanc quæſtionem ambiguam, ac multùm in Dd. controverſam vocent. Quidam enim pronunciationem iſtam, ſententiam eſſe prorſus negant, & Decretum Judicis appellant. Gothofr. vetus interpr. *ad h. l. circ. fin. & in l. præſenti C. de his, qui ad Eccleſiam conf.* quem citat Blarer. *all. loc.* forſitan exindè, quod interlocutio ex mente Duareni *in l. 1. ff. de re judic.* Zas. *ad rubr. ejusd. tit.* Marant. *de ſentent. n. 5.* pro ſententia non ſit habenda: quæ autem ſit differentia inter decretum & ſententiam, demonſtrat Alciatus *lib. 2. paradox. c. 3.* & eleganter Giphan. *in tr. de ordin. Judic. c. de ſent. & re jud. & ad l. 9. C. de ſent. & interlocut.* Zang. *in rub. tit. X. de ſentent. & re jud. num. 63. & ſeqq.* Quidam verò ſententiam in

 Judi-

Judicio *L. noſtr.* purè definitivam eſſe contendunt, quas refert idem Blarer. *all. cap. 9. n. 6. verſ. & quidem quod hæc ſententia definitiva ſententia ſit &c.* Quidam interlocutoriam tantùm, quorum argumenta quædam recenſet Mund. *all. cap. 5. §. 5. n. 20.* Qui tamen *n. 27.* rectè concludit, quod ſententia hæc ſit interlocutoria vim definitivæ habens. Et licet Giphan. hanc diſtinctionem, inter interlocutoriam ſimplicem, & vim definitivæ habentem, ab Interpretibus propter ignorantiam *l. oportet 36. C. de appell. & conſult.* fabricatam afferat *ad d. tit. de appellat.* Tamen cum diſtinctio iſta in Camera Imperiali recepta ac approbata, *part. 2.* Ordin. Cam. *tit. 29. §.* vnd ſo von Beyurteiln/die krafft einer Endurteil hetten/ *& §. ſeq.* wo aber von den andern interlocutorien vnd beſchwerungen/die durch mittel der appellation von den Endurtheil nicht wiederbracht werden mögen. *Item part. 3. §.* vnd ſo fern/ *& §. ſeq.* & in forum introducta ſit, Gail. *1. obſerv. 130. per tot.* Mynſing. *cent. 3. obſerv. 88.* Contard. *ad h. leg. noſt. c. 5. n. 139. & ſeq.* meritò retinendam eam eſſe cenſemus. Videat. quoque Blarer. *d. c. 9. n. 6. verſ. qua & poſterior.* & Zang. *d. loc. n. 55. & ſeqq.* Conſequitur autem hæc ſententia, uti etiã quælibet alia, poſt decendium effluxum, à die publicationis computandum, vires rei judicatæ. *l. 1. ff. quand. appell. Auth. hodie. C. de appellat.* Rosbach. *in proceſſ. tit. 71. de ſentent. n. 27.* & hunc effectum habet, ut diffamans poſtea, de prætenſo ſuo jure amplius non audiatur. Res enim judicata facit ex albo nigrum, & ex nigro album, ut loquuntur Dd. Curt. Jun. *conſ. 177. n. 12.* Cephal. *conſil. 162. n. 8.* Jaſon. *in l. Julianus 60. n. 2. ff. de cond. & demonſt.* Et de ſententiæ juſtitia vel iniquitate ulterius non eſt quærendum; Ventur. de Valent. *parth. litig. lib. 2. c. 13. num. 30.* Weſenb. *conſ. 149. n. 27. & ſeqq.* Zas. *conſ. 3. n. 1. & ſeqq.* Quod ſi diffamans adhuc in diffamationibus ſuis pergat, legitimis remediis ad ſervandam ſententiam compelli, Mund. *d. c. 5. §. 6. n. 15.* Blarer. *c. 11. ferè per tot.* & ſi forte diffamati Judicis poteſtati ſubjectus non ſit, datis literis ad Judicem ejus Requiſitorialibus, ad cautionem de non amplius diffamando, ſeu de non con-

Digitized by Google

contraveniendo adſtringi, vel etiam legitimis pœnis coerceri poteſt. Blarer. *c.13.n.21.* Judex enim Judici ad ſubſidiariam requiſitionem, brachium ſuum pro facienda executione communicare debet. *l. 11. §. ſententiam Romæ. 2. ff. de re judicat.* Arnold. de Reyger. *in proceſſ. judiciar. diſp. 8. th. 30.* Sæpiſſime autem accidit, ut judex contra diffamantem, vel ex negligentia & diſſidia, vel ex ignorantia & errore, vel etiam interdum ex odio & affectu privato, cum impoſitione perpetui ſilentii nimium properet; Quapropter ſi diffamans poſt publicatam ſententiam, adhuc ſua intereſſe, & ſe gravatum putet, neceſſe eſt, ut adverſus ſententiam iſtam remediis ſuſpenſivis utatur, quibus vires rei judicatæ impediat. *l. 4. in fin. C. de liber. cauſa.* Qualia remedia principaliora & communiora ſunt Appellatio, & in foro Saxon. Leuteratio.

XXIV.

Cum igitur quilibet, qui per ſententiam gravatum ſe exiſtimat, appellare regulariter poſſit, *l. 1. ff. de appellat. l. 16. l. majoribus 20. C. eod.* Gail. *1. obſerv. 128. n. 1.* Pract. Papienſ. *de form. appell. à ſent. definitiva. §. coram vobis. n. 5.* Specul. *lib. 2. pract. 3. ſub tit. de appellat. §. 1. n. 1.* dubium non eſt, quin etiam diffamans per ſententiam gravatus, totam cauſam per appellationis remedium ad ſuperiorem devolvere queat; præſertim cum præter hanc ſententiam alia non ſperetur. *l. ait prætor. §. permittitur. l. intra utile ff. de minor.* Bart. *in l. Titia ff. de accuſ. n. 5. & in l. 2. ff. de appel. recip.* Permiſſa autem eſt appellatio regulariter ab omnibus judicibus, ſive Ordinarii, ſive delegati, ſive majores, ſive minores ſint. *c. omnis. 3. c. ad Romanam 6. cap. 2. q. 6. l. à majoribus 20. ff. de appellat.* Gail. *1. obſer. 144. n. 5.* Ita tamen, ut ſemper fiat ad ſuperiorem, *l. appellandi. 1. §. 3. l. Imperatores 21. ff. de appellat, l. 29. C. eod.* A ſummo igitur Imperatore appellari nequit: Hic enim neminem niſi DEUM & Enſem ſuperiorem recognoſcit, uti communi Septemvirorum decreto anno Chriſti 1338. publicato, adverſus Pontificem pronunciatum fuiſſe, teſtatur Reinking. *de regim. ſecul. & Eccleſ. lib. 1. claſſ. 2. c. 2. n. 65. ex Avent. lib. 8. Novell. 28. c. 4. in fin. ibi, hanc nos gratiam Deo referen-*

dam putamus, qui nobis Imperii coronam impoſuit. c. quo jure diſt. 8. Unde tanquam Deus judicare dicitur. Heig. *part. 1. q. 10. n. 43.* Falſiſſimum igitur eſt, ab eo ad Pontificem appellari poſſe, etiam ex eo, quod cauſæ ſeculares extra Imperium Romanum nō ſint trahendæ, *part. 2.* Ordin. Camer. *tit. 7. ibi,* Aber damit dieſelben aus dem Reich Teutſcher nation nicht ziehen &c. & quod ipſe Pōtifex neget, à judice ſeculari ad ſe appellari poſſe. *c. ſi duob. §. deniq; X. de appellat.* Imò illum, qui ab Imperatore ad Pontificē, etiam in cauſa pia & tutelari appellare tentaverit, tanquam contemptorem juriſdictionis Imperialis, 100. marcis auri puri mulctari refert Gylman. *ſymphor. tom. 3. lit. A. in mater. appellat. fol. 31. fac. 1. in pr.* Et cum Camera Imperatorem repræſentet, vicariamq; operam navet, ab ea quoque appellari non poſſe, conſtat. Gail. *1. obſerv. 41. per tot.* Ordin. Cam. *part. 3. tit. 31. ibi,* wir ordnen / ſetzen vnd wollen auch / daß von vrtheilen / am Cammergericht ergangen vnd außgeſprochen / kein theil weiter zu appelliren, oder zu ſuppliciren, macht haben ſolle. Electores quoq; vigore Aureæ Bullæ *c. 11.* von Freyheiten der Churfürſten / neglecta appellatione jus dicunt. Quod tamen privilegium Electores Eccleſiaſtici & Palatinus Rheni non utendo amiſerunt, Saxo autem, uti etiam Brandenburgicus, conſtanter retinuerunt. Quamvis enim Heig. *part. 1. q. 4. n. 32.* & Arum. *ad tit. 11. Aureæ Bullæ*, putant, quod Brandenburgicus, non ita dudum, per conceſſionem Imperialem, hoc jus recuperaverit, tamen ex renovatione hujus privilegii à Rudolpho II. anno 1586. facta, manifeſtiſſimè apparet, quod Brandenburgicus illud nunquam amiſerit, nec de novo ipſi conceſſum, ſed potius renovatum & confirmatum fuerit. *Hæc enim ibi habentur verba.* So were es gleichwol bey S. L. Vorfahren den Churfürſten zu Brandenburgk (die da nach außweiſſung der gemeinen Rechte / vnd guldenen Bulla / deß nicht appellirēs halber fürnehmlich privilegiret vñ begnadet /) vber 100. vnd mehr Jahren / vnd alſo weit vber Menſchen gedencken / eingeführet / herbracht / gebrauchet vñ behalten worden / dz niemand von der Churfürſten von Brandenburg vrtheilen / Decretē, Abſcheiden &c. An vnſer vnd des Reichs Cammergericht / zu appell. macht

gehabt.

gehabt. *& in verſ.* hingegen aber. ibi, S. L. vnd deroſelben löbliche VorEltern weren auch bey ſolcher jhrer Churfürſtlichen Befreyung biſsanhero geruhiglich gelaſſen worden. *& paulò poſt*, deſſen ſie ohne das befuegt / vnd biſsanhero vnverrucket behalten. Vid. Bened. Carpzöv. *de capitul. Cæſar. c. 11 n. 15. & ſeqq.* Gylman. *tom. 6. Symphor. Supplic. c. 1. ſub. rubr. Marchio & Elector Brandenburg.* Hoc privilegium de non Appellando à Ferdinand. Cæſare anno 1559, Saxoni non ſolùm confirmatum, & renovatum, ſed etiam ita auctum, ut ab univerſa domo Saxonica appellare non liceat. cujus tenor de verbo ad verbum extat apud Jacob Ayrer. *in ſuo proceſſu hiſtor. p. 2. c. 4. obſ. 2. ſub. tit. privilegium* der Chur- vnd Fürſten des Hauſes Sachſen. Heig *d. quæſt. 4. n. 38. & ſeqq.* Omnis autem appellatio intra decendium à die latæ ſententiæ fieri debet. *l. 1. Sed etſi apud acta. 2. ff. de appellat. l. 6. § pen. l. 14. C. eod.* Appellation Ordnung / *ſub tit.* von Appellation, wie die angenommen *&c.* quod tempus currit de momento in momentum, *c. quod ad conſultationem 15. X de ſentent. & re judic.* ubi Panorm. *n. 4.* Gail. *1. obſerv. 139. n. 6.* Mynſing. *cent. 2. obſ. 2. n. 1.* Ruland. *de commiſſ. part. 1. lib. 5. c. 13. n. 12. & ſeqq.* Et neque à judice, neq; partium conſenſu prorogari poteſt. Ordin. Camer. *part. 2. t. 29.* §. ſo ſollen auch *&c.* Mynſ. *cent. 2. obſ. 68. per tot* Gail. *d. obſ. 139. n. 6.* Appellatione legitimè interpoſitâ & juſtificatâ, ſequitur prioris ſententiæ in judicio inferiori latæ, vel confirmatio, vel reformatio. Weſenb. *in par. ff. de appellat. n. 10.* Priori caſu pronunciari ſolet, daſs in voriger inſtanz wol geſprochen vnd vbel davon appelliret / vnd dahero dieſe Sache wiederumb an den Richter voriger inſtanz zuverweiſen. Gail. *1. obſerv. 131. n. 2.* Mynſing. *cent. 4. obſ. 40.* Hartm. Hartm. *lib. 2. obſ. tit. 19. obſ. 21. n. 1. & ſeqq.* Moller. *lib. 4. Semeſt. c. 4. per tot.* Poſteriori verò, das in voriger inſtanz vbel geſprochen vnd wol davon appelliret. Et tunc tota cauſa ad judicem ad quem devolvitur. *c. ut debitus honor. 59. X. de appell.* qui in ea, usq; ad ſententiam, ulterius procedit, & latam ſententiam ad executionem, ad judicem à quo, remittit. Gail. Mynſing. Hartm. Hartm. *all. loc.* Plura de hac

 amplif-

Digitized by Google

amplissima Appellationis materia, hic adjicere, inſtitutum noſtrum non patitur.

XXV.

Reſtant quædam de Leuterationis remedio dicenda, quod Auctor diſcurs: von Juſtitien Werck. *pag. 33. & 116.* omninò abrogandum cenſet, propterea, quod per id lites nimium protrahantur; Verùm, cum in foro Saxonico, in locum appellationis atque Supplicationis ſucceſſit: Knich. *in comment. Jur. Saxon. verb. Jus. c. 4.* Reinhard. *part. 4. different. 20.* Zobel. *1. different. 41.* vix, ac ne vix quidem abrogari poteſt. Illud autem de jure Civili planè incognitum. Coler. *part. 1. deciſ. 138. n. 1.* & potius conſuetudine & moribus, quàm certò & expreſſo aliquo jure, in foro Saxonico introductum eſt. Wittenbergiſche Hoffgerichts Ordnung/ *ſub tit.* von Leuterung. §. vnd nach dem aus Gewohnheit. Moller. *ad conſt. Elect. part. 1. conſt. 19. n. 2.* Zobel. *part. 1. different. 40. n. 1. & differ. 41. n. 1.* Beuſt. *ad L. nam poſteaquam 9. §. ſi minor. ff. de jurejurand. n. 12.* Licet enim in jure Saxonico aliquoties von Vrtelſtraffen oder ſchelden dicatur, ut LandR. *lib. 2. art. 12.* Weichbild. *art. 74.* tamen per verba illa non Leuteratio, ſed nihil aliud quàm appellatio intelligitur. *d. art. 74.* Weichbild. *ubi gloſ. n. 3. ibi.* Ihr ſollet wiſſen/ daß wir Vrtelſtraffung meinen/ das heiſſet man in Keyſer Rechte vnd Geiſtlichen Rechte eine Beruffung/ ut ff. & C. de appell. *d. art. 12.* LandR. *ibi.* ſchild man ein Vrtel/ das ſol man ziehen an den OberRichter/ vnd zu letzt für den König. Leuteratio autem interponitur in eodem judicio, in quo ſententia lata eſt. text. *in d. conſt. 19. ibi,* bey dem Richter/ ſo das Vrtel publicirer. Moller. *ad d. conſt. 19. n. 1.* Omnia autem ferè jura, quæ de appellationibus loquuntur, etiam in Leuterationibus locum habent. *d. conſtit. 19. in prin. verſ.* welche auch nicht weniger. & ibi Moller. *n. 24.* Leipziſche vnd Wittenbergiſche Hoffgerichts Ordnung. *ſub. tit.* wann vnd wie Leuterungen vnd appellation ſtadt haben. Modeſt. Piſtor. *part. 4. quæſt. 115. n. 3.* & Jacob Schultes. *in addit.*

ad

ad eund. part. 1. quæſt. 22. n. 11. Rauchbar. *part. 1. quæſt. 12. n. 17.* Propterea quilibet, qui Appellare, etiam Leuterare poteſt, & Leuteratio legitimè interpoſita, ſententiam nil minus, quàm appellatio ſuſpendit. Zobel. *d. p. 1. different. 40. n. 12.* Modeſt. Piſtor. *d. p. 1. quæſt. 22. n. 6.* & *ibi* Schult. *n. 11.* Ad quamlibet autem ſententiam unica tantùm Leuteratio, in Judiciis inferioribus, uti etiam Provincialibus admittitur Newe Proceß vnd Gerichts Ordnung *tit. 35.* Von der Leuterung vnd Oberleuterung/ *ibi*, wie auch in allen Vntergerichten/ auff ein jeder Vrtel nur eine Leuterung &c. niſi prior ſententia per Leuterationis ſententiam reformetur, aut parti novum gravamen exindè accreſcat. Proc. vnd Ger. Ordnung *d. tit. 35.* ibi, es würde dann in den Leuterungs Vrtel das vorige geändert/ oder *&c.* tunc enim & altera Leuteratio interponi poteſt, modò novum iſtud gravamen expreſsè ſpecificetur. *d. t. 35. verſ.* jedoch anderer Geſtalt nicht *&c.* In Judicio verò ſupremo Appellationum Dresdæ, etiam Oberleuteratio, quæ ferè nihil aliud eſt, quàm actorum reviſio Coler. *de proceß. execut. part. 1. cap. 3. n. 42.* admittitur; ſed in iis tantùm cauſis, quæ ſtatim in prima inſtantia ibi ventilatæ, & non per viā Appellationis eo devolutæ ſunt. *d. conſt. 19. poſt pr.* Appellat. Ordnung. *tit.* von der Supplication vnd Reviſion. Proceß vnd Gerichts Ordnung/ *tit.* von der Leuterung vnd Oberleuterung/ Heig. *part. 1. quæſt. 10. n. 54. & ſeqq.* Zanger. *tr. de Exception. p. 2. c. 1. n. 443.* Poſt legitimè interpoſitam Leuterationem, Leuterans intra ſpacium ſex ſeptimanarum & trium dierum, in Zeit Sächſiſcher Friſt/ citationem ad proſecutionem leuterationis impetrare, *d. conſt. 19.* §. ein jeglicher Leuterant/ ubi Moller. *n. 3.* Teuber. *in ſuo proceß. p. 1. cap. 25.* §. *nota*, man kan allhier; In termino præfixo proſecutionem oretenùs, vom Munde in die Feder/ & non ex charta, ad calamum dictare, *d. conſt. 19.* §. in der Proſecution vnd Vollnführung *&c.* & ibi Moller. Teuber. *d. c. 25.* §. Wann nun der Leuterungs termin herbey kömpt &c. Judex verò terminum certum, intra tres menſes præfigere, acta poſt proſecutionem ad decidendum transmitte-

mittere, & ſententiam publicare tenetur. *d. conſt. 19.* §. Es ſol auch ein jeglicher Richter *&c.* In Judiciis Provincialibus, uti etiam in ſupremo Appellationum Judicio, Leuterationes interponi[illegible] in termino proximè ſequenti, ſub pœna deſertæ leuterationis Proceß und Gerichts-Ordnung. *dict. tit. 35. verſ.* doch daß allezeit Leuterant, *&c.* proſequi neceſſe eſt. Reinhard. Roſa. *in addit. ad Moller. d. conſt. 19. ſub n. 32.* Id quod quotidiana quoque praxis oſtendit. Et hæc etiam de Leuterationis remedio ſuſpenſivo ratione inſtituti noſtri dixiſſe ſufficiant.

XXVI.

Præter jam relata remedia ſuſpenſiva, adhuc etiam eſt Supplicatio, pro reviſione actorum, quam ultimum & extremum remedium appellat Gail. *1. obſerv. 153. n. 1.* Licet enim à ſententiis Cameræ Imperialis appellare non liceat, *ſupra theſ. 24.* tamen quilibet debito tempore juxta modum, in Ordinat. Cameral. *part. 3. tit. 53.* von reviſion und Beſichtigung der Acten/ &c. præſcriptum, ad Reviſionem provocare poteſt. Gail. *d. in loc.* Eamq; in Camera, in judicio *L. noſtr. diffamari* locum habere, atteſtatur Idem Gail. *1. obſ. 133. in fin.* Hæc Supplicatio de jure communi, uti etiam de jure Camerali antiquo, de anno 1532. §. damit auch/ ſententiam non ſuſpendit, ut tradit Mynſing. *6. obſerv. 15. n. 4. & 1. obſerv. 48.* Scacc. de Appellat. *quæſt. 19. remed. 3. n. 27.* Matth. de Afflict. *deciſ. 232. incipit, dicit Regia, n. 2. & Dd. communiter.* In Camera tamen per renovatam Ordinationem de anno 1555. *all. tit. 53.* von reviſion und Beſichtigung der Acten *&c.* aliud introductum eſt. §. Im Fall aber / da die Vrtel / durch die Verordnete bekräfftiget / ſol es darbey bleiben / und mit execution ſolcher erſtgeſprochenen Vrtel/ an dem Keyſerl. Cammergericht fortgefahren *&c.* Suſpendit igitur hæc reviſio ſententiam, donec cauſâ cognitâ conſtare poſſit, utrum ſententia revidenda, confirmanda vel reformanda ſit: Gail. *1. obſ. 154. n. 4. Ubi ita in cauſ.* Borcken/ *contra* Brandenburgk *anno 59. obſervatum fuiſſe teſta-*

Digitized by Google

§. Et cuali- eure- pæ- ud. eſt. Id ſe

teſtatur Rauchbar. *2. quæſt. 6. n. 31.* Id quod etiam Receſſu Imperii, de anno 1600, propter diſcrepantes opiniones denuò confirmatum §. Als auch ſtreit fürgefallen. *ibi*, ſo ordnen vnd wellen wir doch/ daß pendente reviſione mit der Execution nicht zu verfahren/ ſondern damit eingehalten werden ſol. Bernh. Græværus *concl. 154. conſid. 1. ubi multos diſſentientes allegat.* Videant. quoque Hering. *de fidejuſ. cap. 15. n. 88.* & Reſponſ. quinque celebrior. JCtorum German. ſuper negot. Reviſor. data, *Francof. Anno 1589. typ. expoſ.* Sanè in foro Saxonico Supplicatio iſta pro Reviſione planè non admittitur, *per text. expreſ.* in der Appellation Ordnung/ *tit.* von der Supplication, & in der Proc. vnd Gerichts Ordnung/ *eod. tit. per tot.* Heig. *quæſt. 10. n. 52. ubi eorum preces, qui tale quid tentarunt, ſemper repulſas fuiſſe dicit.* Moller. *lib. 1. ſemeſt. c. 38.* Et quamquam Colerus *de proceſſ. exec. part. 1. cap. 3. n. 42.* & Zobel. *part. 1. differ. 40. n. 8.* contrarium ſtatuere videntur, tamen Coler. *d. in loc.* per Reviſionem nihil aliud quàm Oberleuterationem intelligit, uti ſeſe ipſum explicat. Zobel. verò non de Jure Saxon. ſed de jure Civili, ſecundum allegata, accipiendus eſt. NULLITAS quoque certo reſpectu, inter remedia ſuſpenſiva referenda eſt; Licet enim regulariter ſententiam non ſuſpendat, Maſcard. *de probat. concluſ. 687. incipit, Exceptio nullitatis. n. 1. & ſeqq. vol. 2.* Rosbach. *in proceſſ. cap. 72. n. 33.* Gail. *1. obſerv. 127. n. 10.* Mynſing. *cent. 4. obſerv. 64. ubi ita in Camera Imperiali in cauſa Satleri de* Wimpſen/ *contra* Satler *determinatum fuiſſe aſſerit*; Tamen cum nullitas ſit notoria, & liquidò ex actis appareat, vel in continenti probari poſſit, tunc executionem quoque impedire verius eſt. Zanger. *de except. part. 3. c. 26. n. 67. verſ. modo ex actu.* König. *in Proceſſ. c. 103. n. 3. verſ.* Alſo wird auch die Hülffe *&c.* Mynſing. *cent. 4. obſerv. 64.* Gail. *1. obſ. 103. n. 2.* Scacca *de appellat. p. 2. quæſt. 19. remed. 1. concl. 4. n. 23.* Quæ ſententia etiã in der newen Proc. vnd Ger. Ord. confirmata eſt, *t. 38.* von der Nullität/ *ibi*, es were dann einer der angegebenen Nullität halben/ mit ſo anſehnlichen vnd glaubwürdigen Schein gefaſt/ daß er ſie in continenti *&c.* außführen vnd darthun könte. Hoc notandum, in Camera Imperiali eas tantùm nullitates recipi, quæ irreparabile damnum principali negotio

gotio afferunt, non quæ judiciorum ordinem ac ſolennitatem concernunt. Ordin. Camer. *part. 3. tit. 34.* von Nullität vnd Nichtigkeit der Sachen *&c.* §. *1. verſ.* vnd ſo der CammerRichter vnd Beyſitzere *&c.* Gail. *1. obſ. 25.* Rosbach. *de proceſſ. d. cap. 72. n. 40. cum ſeqq.* In foro Saxonico, is, qui temerè & ſine probabili cauſa deductionem nullitatis inſtituit, pœnâ quadraginta florenorum plectitur. Proceß vnd GerichtsOrdnung *alleg. tit.* von der Nullität. *ibi*, ſol er deßhalben 40. Gülden den Gerichten zur Straff verfallen ſeyn. Plura de Nullitatibus ſcire cupiens, is videat Vant. *de nullit. per tot.* Zanger. *de Except. part. 3. c. 26. n. 67. & ſeqq.* Ruland. *de Commiſſ. p. 1. lib. 6. c. 5. n. 4. & ſeq.* Rosbach. *d. c. 72. n. 11 & ſeqq.* Scacc. *de appell. part. 2. quæſt. 19. remed. 1. concl. 1. 2. 3. 4. & 5.* Gail. *1. obſerv. 42. n. 1. & ſeqq. obſerv. 113. n. 3. & ſeq. & obſerv. 127. n. 1. & ſeqq.* Cardinal. Tuſch. *tom. 5. verbo Nullitas, concluſ. 130. & ſeq. & tom. 7. verbo Sententia. concl. 138. & 139. per tot.* Rotſch. *in ſuo proceſſ. part. 1. art. 36. per tot.*

XXVII.

Maximam habet cognationem cum proceſſu ***L. noſtra diffamari***, Practica *l. ſi contendat. ff. de fidejuſſor.* in qua idem ferè proceſſus obſervatur, Blarer. *ad h. l. noſtr. c. 2. n. 17.* Contard. *ibid. cap. 3. n. 129.* Cagnol. *ibid. n. 5.* Zanger. *de Exception. part. 3. cap. ult. n. 208.* Hering. *de fidejuſſor. cap. 30. n. 78.* Integrum enim eſt Debitori, ut Exceptiones, quas contra inſtrumentum aliquod habet, coram Judice ſuo proponat, & officium ejus implorando petat, ut citatâ parte adverſâ, agere autem ceſſante, exceptionem ſibi competere declaret, & in ea ipſum defendat, actoriq; Creditori, ſilentium imponat: Hartm. Piſtor. *lib. 4. quæſt. 15. n. 2.* Bartol. & Paul. de Caſtr. *in l. ſi Pater, C. qui bonis cedere poſſ.* Quod remedium à Pragmaticis latiſſimè extenditur, ita, ut illud non ſolùm Debitori, contra Creditorem agere differentem, ſed omnibus, qui timent actionibus ſe vexari, eo forſitan tempore, quo legitimis ſuis defenſionibus, variis modis fruſtrati ſunt, competere ſtatuant: Zanger. *d. in loc. n. 192. & ſeqq.* Cagnol. *d. in loc.* Blarer *d. c. 2. n. 19. 20. 21.* Quamvis autem hæc duo remedia, propter cognationem & rationis identitatem, ad faciliorem cauſæ

&